

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger

Domme

Taksationskommissionen

Natur- og Miljøklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Kendelser

Deklarationer

Forslag

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET >

29/8 68

U D S K R I F T

REG. NR. 4010.01

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1968, den 29. august, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1849/66 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne.

I den af fredningsnævnet for Haderslev amtsrådsreds den 18. marts 1966 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 27. februar 1964 har Nationalmuseet rejst fredningssag vedrørende to strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne:

1. Fra Oksevejens indmunding i landevej nr. 30 ved Vogenslund mod syd til stedet, hvor bivej 27 krydser bivej 4.
2. Fra vejen skæringspunkt med bivej 84 til indmundingen af det ved Immervad bro fredede hærvejsstykke i bivej 86 samt for tilstødende arealer.

Fredningspåstanden går for vejarealets vedkommende ud på, at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Allerede eksisterende beplantning afdrives enten med

det samme eller efter et ikke for langt åremål.

Meddelelse om den rejste fredningssag har været indrykket i Statstidende for 16. april 1964 samt Hejmdal for 15. april 1964 og Jydske Tidende og Sønderjyden for 16. april 1964 og er derhos sendt til lodsejerne ved anbefalet brev.

Nævnet afholdt første møde i sagen den 30. juni 1964, til hvilket møde lodsejere og panthavere var indkaldt efter reglen i naturfredningslovens § 10, hvorhos mødeindkaldelse var indrykket i Statstidende, Sønderjyden og Dannevirke for 22. juni 1964 samt Jydske Tidende for 23. juni 1964.

Efter det nævnte møde har nævnet ladet udarbejde detaljerede kort over området med indtegnede fredningsgrænser og angivelse af arealstørrelser, hvilke kort er fremlagt på et møde med lodsejerne den 12. november 1965 som bilag 12 og 14.

De nævnte kort udviser i forhold til museets oprindelige fredningsbegæring en udvidelse af fredningen af strækning 2 mod syd helt ned til Immervad bro, idet den mellemliggende vejstrækning ikke som af museet forudsat var fredet, samt en udvidelse af fredningsområdet ved Vedbøl sø - art. nr. 5, 83, 91 og 54 Vedbøl - og en udvidelse mod syd syd for Fredshule således, at hele parcel 59, kortblad 3, art. nr. 160 Skovby medinddrages.

På kortet er ikke medtaget en 60 meter bred bræmme øst for vejen fra Fredshule til Skovby, idet nævnet ikke har fundet grundlag for fredning af dette område.

Kortene har dannet grundlag for forhandling med lodsejerne på mødet med disse den 12. november 1965, til hvilket møde lodsejerne var indkaldt ved anbefalet brev, og hvortil der forsåvidt angår ejendommen art. nr. 3 og 85 Vedbøl samt art. nr. 2 og 227 Skovby,

der inddroges under sagen, tillige er sendt indkaldelse til pant-
haverne.

På det nævnte møde den 12. november 1965 optoges sagen
til kendelse.

Foreløbig bemærkes, at der ved kendelse af 24. marts 1938
er fredet en strækning af Oksevejen begyndende ved skæringspunktet
med Marstrup-Skovby sognevej og gående i sydlig retning til skærings-
punktet med Skovby Kirkevej (ved Femvejen), således at fredningen
omfatter selve vejarealet, der tilhører Vedsted kommune, samt nogle
udenfor vejen liggende arealer, der i tidligere tid har hørt til
Oksevejen og i tidens løb er indtagne af lodsejerne og også i matri-
kulen indført som disse tilhørende, samt et lidt nord for Immervad
beliggende op til Oksevejen stødende lyngklædt areal, parcel 10,
kortblad 11, art. nr. 194 Skovby, hvilket areal i sin tid blev benyt-
tet som bedeplads, når kreaturdrifterne holdt hvil ved Immervad kro.

De nævnte fredninger ændres ikke ved nærværende kendelse.

Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af na-
tionalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser
af såvel historiske hensyn som af landskabelige årsager er velbegrun-
det, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstræk-
ninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område
med tunneldale og over israndslinien til et typisk midtjydsk landskab,
og nævnet finder derfor fredningspåstanden hjemlet ved naturfrednings-
lovens § 1 forsåvidt angår de på de nævnte kort viste områder. Påstan-
den tages derfor til følge således, at vejstrækningerne fredes som
anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyg-
gelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted. Om afdriv-
ning af eksisterende beplantning og grusgravning samt om særlige be-

stemmelser vedrørende enkelte ejendomme henvises til bemærkningerne i det følgende.

Vedrørende grænsen for fredningsområdet bemærkes dog, at der af art.nr. 31 Marstrup efter aftale på mødet den 12. november 1965 undtoges en spids afskåret ved en linie vinkelret på landevejen 50 meter fra havehegnet.

Videre bemærkes, at nævnet ikke har fundet tilstrækkelig anledning til at frede parcel 483/281 og 484/281, kortblad 3 af art. nr. 18 Marstrup tilhørende Bergine Bonde. Dennes nu afdøde ægtefælle har ved skrivelse til nævnet anført, at det har været hans hensigt at opføre et aftægts hus på arealet, der er afskåret fra hans ejendoms øvrige jorder ved anlæg af landevejen Haderslev - Skovby, og det skal i den anledning anføres, at der ikke er taget stilling til, om byggeri vil kunne tillades efter naturfredningslovens § 25, stk. 4, på arealet, der ligger mindre end 100 meter fra landevejen.

Endelig udgår ifølge forhandlingerne den 12/11 1965 - parcel 19 og 20, kortblad 3, art. nr. 74 Vedbøl - ladebygningen ved Vartenberg.

Fredningsgrænserne vil på nævnets foranledning blive indtegnet på et afrids af matrikulkortet, på hvilket kort området for den tidligere fredning ligeledes indtegnes.

Af de pågældende vejstrækninger er en kortere strækning af det nordlige afsnit, der danner forbindelse mellem bivej 77 og 53 samt den under 2 nævnte sydlige strækning nu asfaltbelagt, medens vejarealet iøvrigt - også udvidelsen mod syd - er grusbelagt.

Vedsted sogneråd har under sagen nedlagt påstand om, at fredningen ikke skal være til hinder for asfaltbelægning af vejstrækningen fra nævnte forbindelsesstrækning og til den nordøstlige nedkørsel.

til Fredshule samt vejen videre til Skovby, hvilken sidste strækning ikke omfattes af fredningen, da der på grund af grusgravning kan blive behov for en fastere vejbelægning.

Nationalmuseet har fastholdt, at strækningen friholdes for asfaltbelægning, og nævnet kan tiltræde dette standpunkt, hvorved bemærkes, at vejen ikke er særlig stærkt befærdet.

For de øvrige vejstrækningers vedkommende er der ikke rejst indsigelse mod fredningspåstanden.

Vedrørende vejparcel 65/45, kortblad 12 af art. nr. 64 Skovby - den gamle vej ved Immervad - , hvilken parcel tilhører Vedsted kommune, men ikke vedligeholdes som offentlig vej, har Vedsted sogneråd erklæret sig villig til at søge vejen optaget som offentlig vej.

Under forhandlinger med lodsejerne har en række af disse særligt fremhævet, at fredningen er til hinder for udnyttelse af grusforekomster, og at der i den anledning vil blive tale om meget betydelige erstatningskrav.

Nationalmuseet, der var repræsenteret under forhandlingen med lodsejerne den 12. november 1965, har på anledning heraf i skrivelse af 8. december 1965 udtalt følgende:

"Et mere generelt problem, som spiller en rolle for mange af lodsejerne, er spørgsmålet om grusgravningsrettens indskrænkning i forbindelse med fredningen. Det vil her være på sin plads overfor fredningsnævnet at betone, at Nationalmuseet ikke har noget at indvende mod grusgravning i nærheden af Oksevejen, når blot der foretages en planering efter gravningens ophør. Man må dog naturligvis henstille, at grusgravningen planeres senest et eller to år efter gravningens ophør, og at gravningen ikke føres så tæt ind mod selve vejen, at det udelukker en jævn skråning fra Oksevejen, hvor denne kommer til

at ligge i et højere niveau end grusgravningen. Hvor vejen nu løber som hulvej imellem snævre bakker, vil museet dog afgjort være imod, at grusgravningen ændrer vejilledet.

Det vil efter Nationalmuseets mening næppe være nogen fordel at opfordre lodsejerne til en snarlig og forceret grusgravning ved at gøre grusgravningsretten begrænset til et åremål."

Nævnet finder herefter, at fredningen ikke skal være til hinder for grusgravning på betingelse af, at planering sker inden et år efter sidste gravning på stedet, og at gravning ikke sker nærmere vejarealets grænse end 10 meter i luftlinie, idet dog bemærkes, at dette ikke gælder de tidligere fredede områder samt nedennævnte areal af art. nr. 143 Skovby.

Iøvrigt har særlig påstanden om afdrivning af eksisterende beplantning - herunder spørgsmål om fjernelse af hegn - givet anledning til indsigelse fra lodsejerne. Efter forhandlingerne for nævnet er der opnået enighed om, at hegn kun fjernes på visse strækninger, hvorom henvises til bemærkningerne nedenfor vedrørende de enkelte ejendomme. Nye hegn må ikke plantes på de fredede arealer. På det nævnte afrids af matrikulskortet indtegnes de hegn, som herefter kan bevares.

A. Art. nr. 31 Marstrup tilhørende Nis Hansen.

Fredningen omfatter parcel 477/281 og en del af parcel 476/24 kortblad 3 Marstrup af areal ca. 0.8040 ha. minus den tidligere nævnte spids og med 104 meter front mod Oksevejen. Arealet er markareal. Ejeren har ikke haft indvendinger mod fredningen mod en erstatning på 500 kr., hvilket nævnet tiltræder.

B. Art. nr. 11 og 41 Ustrup samt 7 Vedbøl tilhørende Otto Nielsen.

Fredningen omfatter nord for vejen del af parcel 35, 37 og 38 samt hele parcel 34 kortblad 4, art. nr. 11 Ustrup af areal ca.

5.7190 ha. og med 520 meter front mod Oksevejen. Parcel 34 af areal 1.2049 ha. er skov, medens de øvrige arealer er mark.

Videre omfatter fredningen syd og øst for vejen parcel 84/36 kortblad 4, art. nr. 11 Ustrup af areal 0.4683 ha. med 160 meter front, på hvilken parcel er opført et eenfamiliehus, samt parcellerne 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43 og 42 kortblad 4 art. nr. 41 Ustrup af areal 0.3677 ha. med 272 meter front, hvilke parceller er bevoksede i tilslutning til den bagved liggende skov. Hegnet ud for parcel 84/36 kan bibeholdes.

Endelig omfatter fredningen syd for vejen syd for Vartenberg parcel 14, kortblad 3, art. nr. 7 Vedbøl af areal 0,4969 ha. og en front på 160 meter. Arealet er engareal og delvis beplantet med frugttræer.

Ejeren har nedlagt påstand om en erstatning på en halv snes tusinde kroner.

Nævnet fastsætter en erstatning på 1.000 kr.

C. Art. nr. 8, 83, 91 og 95 Vedbøl tilhørende Holger Andersen.

Fredningen omfatter skovarealerne parcel 21, 131/22 og 133/23 kortblad 3 af art. nr. 91 Vedbøl af areal 7.0425 ha. med 80 + 44 m front mod vejen øst for gården Vartenberg samt skovarealet parcel 13 kortblad 3 af art. nr. 91 Vedbøl af areal 5.3577 ha. og 228 m front mod vejen vest for Vartenberg.

Videre omfatter fredningen syd for vandløbet vest for vejen parcel 96/41 kortblad 3, art. nr. 95 Vedbøl, parcel 126/56 og 12, kortblad 3, art. nr. 91 Vedbøl samt parcel 102/7, kortblad 3, art. nr. 83 Vedbøl af areal ialt 11.1157 ha. og med 425 m front mod vejen.

Forsåvidt angår parcel 96/41 bestemmes, at det levende hegn ud mod vejen vil være af fjerne af hensyn til udsigten mod Vedbøl sø,

og at nyt hegn ikke må etableres. Fjernelsen sker ved Vedbøl kommunes foranstaltning.

Ejeren har erklæret sig enig i, at hegnet fjernes uden omkostning for ham.

Videre omfatter fredningen nord for vejen vest for Vedbølgejen parcel 15 og dele af parcellerne 13, 14 og 16 kortblad 5, art. nr. 8 Vedbøl af areal ca. 2.1000 ha. og med 340 m front. Arealet er mark. Den spredte bevoksning langs vejen ud for parcel 13, 14 og 15 kan bibeholdes.

Endelig omfatter fredningen syd for vejen ved Vedbølgejen dele af parcel 112/25, 18 og 107/19 kortblad 5 Vedbøl af areal ca. 1.2150 ha. og 195 meter front. Arealet er markareal.

Ejeren har påstået sig tilkendt en erstatning på 20.000 kr.

Nævnet fastsætter en erstatning på 2.500 kr., hvorved bemærkes, at der ikke findes grundlag for at yde erstatning for skovarealerne.

D. Art. nr. 54 Vedbøl tilhørende Vedsted kommune.

Fredningen omfatter søbredarealet parcel 6 kortblad 5 Vedbøl af areal 0.6979 ha. samt en del af søarealet.

Sognerådet har erklæret sig enig i fredning uden erstatning. Kommunen har erhvervet Vedbøl sø af Statens Jordlovsudvalg med forpligtelse til fredning.

E. Art. nr. 6 Vedbøl tilhørende gårdejer Peter Holm.

Fredningen omfatter dels skovarealet parcel 138/26 kortblad 3 af areal 1.1697 ha. uden front mod Oksevejen, dels et mark- og engareal del af parcel 45 kortblad 3 af areal ca. 2.8900 ha. og 370 m front. Hegnet på parcel 45 kan bibeholdes.

Ejeren har i en skrivelse af 17. november 1965 nedlagt påstand om en erstatning, stor 55.500 kr.

Der tillægges ejeren en erstatning på 500 kr. Der ydes ikke erstatning for skovarealet, og fredningen skal ikke være til hinder for, at løvtræer udskiftes med nåletræer.

F. Art. nr. 5 Vedbøl tilhørende gårdejer Jens Jensen Krämer.

Fredningen omfatter ved Vartenberg parcel 39, 40 og del af parcel 145/38 kortblad 3 Vedbøl af areal ca. 0.9430 ha., hvilke arealer er skov, eng og mark og ikke har front mod Oksevejen.

Videre omfatter fredningen nord for vejen dele af parcel 180/56, 179/64 og 63 kortblad 3 Vedbøl af areal ca. 4.8200 ha. og 580 meter front. Arealerne er mark. Hegnet mod Oksevejen vil være at fjerne af hensyn til udsigten mod Vedbøl sø på en strækning af ca. 200 m fra østspidsen af parcel 180/56 og mod sydvest langs vejen. Nyt hegn må ikke etableres. Fjernelsen sker ved Vedbøl kommunes foranstaltning. Ejeren har tiltrådt, at hegnet fjernes. Hegnet ud for parcel 63 og 179/64 samt det sydligste hjørne af parcel 180/56 kan bibeholdes.

Videre omfatter fredningen syd for vejen dele af parcel 62 kortblad 3 og 26 kortblad 5 af areal ca. 2.4020 ha. og 400 meter front samt dele af parcel 108/19 og 109/20 ^{samt del af parcel 88/23} kortblad 5 af areal ca. 1.7280 ha. og 250 meter front og del af parcel 40 kortblad 5 af areal ca. 0.7310 ha. og 100 meter front, hvilke arealer er mark. Den spredte bevoksning mellem vejen og parcel 62 og 26 kan bibeholdes.

Ejeren har påstået sig tilkendt en erstatning på 15.000 kr. for ulemper. Han har særlig fremhævet, at der ikke er jord ved hans landbrugsbygninger i Vedbøl by, og at han har haft planer om at opføre nye bygninger på parcel 109/20 og 108/19.

Nævnet fastsætter en erstatning på 1500 kr., hvorved bemærkes, at de anførte planer om flytning ikke kan antages at være så

aktuelle, at de kan begrunde særlig erstatning.

G. Art. nr. 3 Vedbøl tilhørende gårdejer Johan Peter Friedrichsen.

Fredningen omfatter dele af parcel 55 og 57 kortblad 3 Vedbøl af areal ca. 1.5710 ha. med 240 meter front mod vejen. Area-lerne er mark. Hegnet på arealet kan bibeholdes.

Ejeren har ikke givet møde under sagen.

Nævnet tillægger ejeren en erstatning stor 300 kr.

H. Art. nr. 134 og 156 Vedbøl tilhørende entreprenør Heinrich Chri-
stian Nielsen.

Fredningen omfatter dels en del af parcel 125/68 kortblad 5 art. nr. 134 af areal ca. 0.0270 ha. uden front, dels en del af par-
cel 58 kortblad 5 art.nr. 156 af areal 0.4750 ha. og 84 meter front.

Ejeren har tilbudt fredning uden erstatning på vilkår, at der på parcel 58 tillades plantning af gran til salg som juletræer til en højde af 5 meter.

Nævnet tiltræder dette. Den spredte bevoksning langs vejen kan bibeholdes.

I. Art. nr. 92 Vedbøl tilhørende Erik Nissen.

Fredningen omfatter del af parcel 87/23 kortblad 5 af areal 0.2980 ha. og 120 meter front. Arealet er markareal.

Ejeren har tiltrådt fredning mod en tilbudt erstatning på 200 kr.

J. Art. nr. 12 Vedbøl og 160 Skovby tilhørende Bruno Aagaard.

Fredningen omfatter en del af parcel 57 kortblad 5, art.nr. 12 Vedbøl af areal ca. 0.4200 ha. med 74 meter front mod vejen samt hele parcel 59 og 60 kortblad 3, art. nr. 160 Skovby af areal 6.5805 ha. med 410 meter front. Arealerne er mark- og græsningsarea-
ler. Parcel 60 er af areal 0.2195 ha. og tidligere fredet ved ken-
delse af 24. marts 1938.

Hegnet ud for parcel 57 kan bibeholdes.

Nævnet finder, at der bør tillægges ejeren, der har krævet erstatning uden angivelse af beløb, en erstatning på 1.000 kr.

K. Art. nr. 28 Vedbøl og 259 Skovby tilhørende Niels Vind.

Fredningen omfatter vest for vejen en del af parcel 53 kortblad 5, art. nr. 28 Vedbøl af areal ca. 0.9040 ha. og med 170 meter front og øst for vejen dele af parcel 118/52 kortblad 5, art. nr. 28 Vedbøl og af parcel 265/4 kortblad 3, art. nr. 259 Skovby af areal ca. 0.8530 ha. med 142 meter front. Arealerne er mark. Hegnet mellem parcel 53 og vejen kan bibeholdes.

Ejeren har tiltrådt fredning mod en tilbudt erstatning på 500 kr.

L. Art. nr. 48 Skovby tilhørende Hans Peter Sørensen.

Fredningen omfatter en del af parcel 2 kortblad 2 Skovby af areal 0.6940 ha. og med 85 meter front, hvilket areal er mark. Hegnet mod vejen kan bibeholdes.

Nævnet finder at kunne tillægge ejeren, der under forudsætning af, at fredningen ville hindre udnyttelse af mindre grusforekomst, har påstået sig tillagt 500 kr., en erstatning på 200 kr.

M. Art. nr. 22 Skovby tilhørende Karl Weiland.

Fredningen omfatter en del af parcel 226/10 kortblad 3 Skovby af areal ca. 0.3970 ha. uden front mod Oksevejen, men 70 meter front mod Skovbyvejen. Arealet er landbrugsareal.

Der tillægges ejeren, der ikke er mødt under sagen, en erstatning på 200 kr.

N. Art. nr. 12 Skovby tilhørende Kristen Jessen.

Fredningen omfatter parcel 30, 29, 241/28 og 240/27 samt dele af parcel 238/26 og 239/26 kortblad 3 Skovby af areal ca. 6.1080 ha.

med 100 meter front mod Oksevejen og 630 meter front mod Skovbyvejen. Arealerne er mark- og græsningsarealer. Parcel 30 af areal 0.2380 ha. er fredet ved kendelse af 24/3 1938. Hegn mellem parcel 30 og vejen kan bibeholdes.

Ejeren har under sagen nedlagt påstand om, at der alene fredes en 60 m's bræmme langs Oksevejen, men nævnet har under hensyn til den på arealet værende dalslugt fra Fredshule op mod Skovby by ikke fundet grundlag for at undtage arealet.

Der tillægges ejeren, der har krævet erstatning uden at angive noget bestemt krav, en erstatning på 1.000 kr.

O. Art. nr. 30 Skovby tilhørende Knud Lauritsen.

Fredningen omfatter parcel 15 og dele af parcel 13 og 14 kortblad 2 Skovby af areal 1.2730 ha. og med 134 meter front, hvilke arealer er græsarealer. Hegnet mod vejen kan bibeholdes.

Der tillægges ejeren, der har påstået sig tilkendt en erstatning på 1.200 kr., en erstatning på 200 kr.

P. Art. nr. 1 Skovby tilhørende Peter Anton Krongaard.

Fredningen omfatter i Fredshule parcellerne 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 61 og 62 samt dele af parcel 38 og 218/63 kortblad 3 Skovby af areal 6.0560 ha. med 225 meter front. Arealerne er markarealer - væsentligst græsarealer. Parcel 31 og 32 ialt 0.3412 ha. er fredet ved kendelse af 24/3 1938. Hegn og spredt bevoksning mod vejen kan bibeholdes.

Fredningen omfatter videre syd for Fredshule en del af parcel 218/63 kortblad 3 Skovby af areal ca. 1.8700 ha. og 280 meter front, hvilket areal er mark.

Forsåvidt angår det sidstnævnte areal bestemmes, at beplantningen på arealet mellem vejen og diget bortset fra resterne af et

befæstningsværk - "Unterstand" - fra krigen 1914-1918 vil være at fjerne ved Vedsted kommunes foranstaltning.

Nævnet finder at kunne tillægge ejeren, der ikke har nedlagt påstand om en bestemt erstatning, en erstatning på 1.000 kr.

Q. Art. nr. 70 Skovby tilhørende Christian Nissen.

Fredningen omfatter parcellerne 16, 17, 18, 19, del af 20, 24, 25 og en del af 26 kortblad 2 Skovby af areal 4.7635 ha. med 550 meter front - til dels alene en smal bræmme - langs vejen. Arealet er markareal. Parcellerne 19, 24, 26 samt tillige parcellerne 27 og 28, der er udenfor denne sags område, er fredet ved kendelse af 24. marts 1938.

Det bestemmes, at hegnet vil være at fjerne på en strækning af 35 meter fra det nuværende hul i hegnet ved bækken og hen til trådhegnet, der fører mod vest (parcel 19 kortblad 2 Skovby) ved Vedbøl kommunes foranstaltning. Nyt hegn må ikke plantes. Hegn mod vejen langs parcel 19 og 26 kan bibeholdes.

Der tillægges ejeren, der har protesteret mod fredning og fjernelse af hegn, men ikke har fremsat et bestemt erstatningskrav, en erstatning på 800 kr.

R. Art. nr. 106 Skovby tilhørende Christian Peter Clausen Nielsen.

Fredningen omfatter parcel 23 kortblad 2 Skovby af areal 2.5614 ha. uden front mod Oksevejen. Parcellen er markareal.

Der tillægges ejeren, der har nedlagt påstand om en erstatning på 1.000 kr., en erstatning på 200 kr.

S. Art. nr. 13 Skovby tilhørende Hans P. Jacobsen.

Fredningen omfatter en del af parcel 67/30 kortblad 2 Skovby af areal ca. 1.1500 ha. med 120 meter front mod vejen. Arealet er beplantet med gran.

Der tillægges ejeren, der har nedlagt påstand om en erstatning på 1.000 kr., 200 kr.

T. Art. nr. 143 Skovby tilhørende Niels Jørgensen Falk.

Fredningen omfatter dele af parcel 167/92 kortblad 13 Skovby beliggende på begge sider af vejen af areal ca. 3.7540 ha. og med 200 meter front mod vejen på begge sider af denne. Arealet vest for vejen er opdyrket, medens arealet øst for vejen er et udyrket delvis lyngklædt areal. Arealet øst for vejen skal henligge udyrket i nuværende tilstand, og grusgravning skal ikke være tilladt.

Der tillægges ejeren, der har krævet en erstatning på 2.000 kr., en erstatning på 1.000 kr.

U. Art. nr. 82 Skovby tilhørende Jørgen Nielsen Falk.

Fredningen omfatter parcel 145/97 og 144/98 kortblad 13 Skovby af areal 0.0529 ha., hvilket areal er ubenyttet.

Ejeren ifølge tingbogen har ikke givet møde under sagen, men mødt er Hans Skov, der er gift med ejeren af den under V nævnte nabo- ejendom. Hans Skov har anført at have utinglyst adkomst på arealet, at der tidligere har ligget et hus på arealet, samt at hans søn har planer om at bebygge det, hvorfor han protesterer mod fredning.

Navnet finder ikke grundlag for at undtage arealet og finder efter dets ringe størrelse ikke at kunne tillægge ejeren erstatning.

V. Art. nr. 239 Skovby tilhørende Kristine Skov.

Fredningen omfatter parcellerne 170/99 og dele af parcellerne 172/100 og 176/100 kortblad 3 Skovby af areal ca. 1.7658 ha. øst og vest for vejen med henholdsvis 100 og 76 meter front mod denne. Arealet er mark. Hegnet ud for parcel 170/99 kan bibeholdes.

Der tillægges ejeren, der under forudsætning af, at det under U nævnte areal fritages for fredning har krævet 400 kr., en erstatning på 200 kr.

W. Art. nr. 20 og 240 Skovby tilhørende Knud Schmidt.

Fredningen omfatter en del af parcel 173/100 kortblad 13 art.nr. 240 Skovby og dele af parcel 175/100, 177/103 og 171/99 kortblad 13 art. nr. 20 Skovby af areal ca. 2.5247 ha. beliggende på begge sider af vejen med 350 meter front på vestsiden og 78 meter på østsiden. Arealerne er dels mark, dels beplantet. Hegn øst for vejen kan bibeholdes.

Der tillægges ejeren, der under forudsætning af forbud mod grusgravning har påstået sig tilkendt 6.000 kr., i erstatning 500 kr.

X. Art. nr. 72 Skovby tilhørende fru Helene Gram.

Fredningen omfatter dele af parcel 12 og 68/15 samt parcel 11, kortblad 11 Skovby af areal 0.5880 ha. og 140 meter front. Arealet er nyttilplantet med gran.

Det bestemmes, at den på arealet værende beplantning - såvel den nyeste beplantning som en ældre granrække langs vejen - vil være at afdrive af ejeren inden 1. januar 1973. Nyplantning må ikke finde sted.

Der tillægges ejeren, der har protesteret mod fredning med afdrivelse af beplantning, i erstatning 600 kr.

Y. Art. nr. 6 Skovby tilhørende Eduard Fisker.

Fredningen omfatter en del af parcel 69/15 kortblad 11 Skovby af areal ca. 09190 ha. og 70 meter front.

Arealet er dels udyrket, dels beplantet.

Der tillægges ejeren i erstatning 200 kr., idet der ikke findes at kunne gives ejeren medhold i, at der er en sådan mulighed for salg af sommerhusgrunde, at der af den grund bør ydes særlig erstatning.

Z. Art. nr. 59 Skovby tilhørende Johannes Petersen.

Fredningen omfatter en del af parcel 180/103 kortblad 13

Skovby af areal 2.5950 ha. og med 450 meter front. Arealet er mark. Hegn på kortere strækning langs vejen kan bibeholdes.

Der tillægges ejeren, der i brev har protesteret mod fredning, i erstatning 500 kr.

Æ. Art. nr. 194 Skovby tilhørende Karl Paulsen.

Fredningen omfatter parcel 10 og en del af parcel 9 kortblad 11 Skovby af areal ialt 1.4480 ha. Parcel 10, der er den tidligere bededeplads og danner front, er fredet ved kendelsen af 24. marts 1938. Parcel 9 er beplantet med gran

Ejeren har erklæret sig enig i fredning uden erstatning. Det bemærkes, at den tidligere fredning udelukker grusgravning.

Ø. Art. nr. 195 Skovby tilhørende Julius Ankersen.

Fredningen omfatter en del af parcel 70/1 kortblad 11 Skovby af areal ca. 1.9780 ha. med 270 meter front mod vejen. Arealet er bevokset med gran.

Ejeren har erklæret sig enig i fredning mod en tilbudt erstatning på 200 kr.

Å. Art. nr. 67 Skovby tilhørende Søren Olesen.

Fredningen omfatter parcel 178/107 og en del af parcel 179/110 kortblad 13 Skovby af areal ca. 0.8840 ha. og 150 meter front. Arealet er beplantet med gran.

Der tillægges ejeren, der ikke har givet møde under sagen, men i skrivelse af 4. november 1965 har protesteret mod fredning, en erstatning på 200 kr.

AA. Art. nr. 227 Skovby tilhørende fru Margrethe Møller.

Fredningen omfatter parcel 60/22 og dele af parcel 49/1 og 2 kortblad 12 Skovby af areal ca. 1.5810 ha. og 240 meter front. Arealet er beplantet med gran.

Ejeren har erklæret sig enig i fredning uden erstatning, såfremt beplantningen kan bibeholdes, hvilket tiltrædes.

BB. Art. nr. 2 Skovby tilhørende Wilhelm Christian Jacobsen.

Fredningen omfatter vest for vejen dele af parcel 50/1 og 86/13 kortblad 12 Skovby af areal ca. 2.7250 ha. og 450 meter front og øst for vejen parcellerne 57/22, 56/22, 55/23, 21 samt dele af parcel 54/20, 87/15 og 16 kortblad 12 Skovby af areal ca. 5.3240 ha. med 470 meter front til Oksevejen og 460 meter front til den nye vej. Arealerne er markarealer og er afgrænset således, at der rundt om gården Immervad er undtaget et område.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der opføres en landarbejderbolig eller aftægtsbolig vest for vejen ud for ejendommen dog således, at 100 m grænsen i medfør af fredningslovens § 2 fra Immervad bro overholdes og således, at bebyggelse ikke sker nordligere end det undtagne område øst for vejen.

Der tillægges ejeren, der under forudsætning af, at vejen optages som offentlig vej, har påstået sig tilkendt 5.000 kr., i erstatning 1.500 kr.

CC. Art. nr. 94 Marstrup tilhørende Hoptrup kommune.

Fredningen omfatter alene vejareal.

Der tillægges ikke Hoptrup kommune erstatning.

DD. Art. nr. 46 Ustrup, 31 og 36 Vedbøl og 64 Skovby tilhørende Vedsted kommune.

Fredningen omfatter foruden vejarealer under Oksevejen og tilsluttende vej diverse småarealer, nemlig parcel 62, kortblad 4 art. nr. 46 Ustrup 32 m², parcel 67 kortblad 3 art. nr. 31 Vedbøl 477 m², parcel 17 kortblad 5 art. nr. 31 Vedbøl 1.033 m² og parcel 66/60 og del af 61 kortblad 5 art. nr. 36 Vedbøl 390 m² og ca. 280 m².

Sognerådet har erklæret sig enig i fredning uden erstatning.

Det pålægges Vedsted kommune at foranstalte rydning af hegn og beplantning på de ovenfor under C, F, P og Q nævnte ejendomme. Udgifterne herved, der ikke må overstige 8.000 kr., godtgøres kommunen og udredes på samme måde som de øvrige erstatninger under sagen.

Der sker herefter i det hele fredning og udbetales erstatning således:

Art.nr.	Ejer	Areal ha.	Erstatning kr.
A. 31 Marstrup	Nis Hansen	0.8000	500,00
B. (11 og 41 Ustrup) (7 Vedbøl)	Otto Nielsen	7.0519	1.000,00
C. (8, 83, 91 og 95) (Vedbøl)	Holger Andersen	26.8309	2.500,00
D. 54 Vedbøl	Vedsted kommune	0.6979	0,00
E. 6 Vedbøl	Peter Holm	4.0597	500,00
F. 5 Vedbøl	Jens Jensen Kræmer	10.6240	1.500,00
G. 3 Vedbøl	Johan P. Friedrichsen	1.5710	300,00
H. ¹³⁴ 156 Vedbøl	Heinrich Chr. Nielsen	0.5020	0,00
I. 92 Vedbøl	Erik Nissen	0.2980	200,00
J. (12 Vedbøl) (160 Skovby)	Bruno Aagaard	7.0005	1.000,00
K. (28 Vedbøl) (259 Skovby)	Niels Vind	1.7570	500,00
L. 48 Skovby	Hans Peter Sørensen	0.6940	200,00
M. 22 Skovby	Karl Weiland	0.3970	200,00
N. 12 Skovby	Kristen Jessen	6.1080	1.000,00

Art. nr.	Ejer	⁴² ~~66~~ Areal ha.	Erstatning kr.
O. 30	Skovby Knud Lauritsen	1.2730	200,00
P. 1	Skovby Peter Anton Krongård	7.9260	1.000,00
Q. 70	Skovby Christian Nissen	4.7635	800,00
R. 106	Skovby Chr. Peter Clausen Nielsen	2.5614	200,00
S. 13	Skovby Hans P. Jacobsen	1.1500	200,00
T. 143	Skovby Niels Jørgensen Falk	3.7540	1.000,00
U. 82	Skovby Jørgen Nielsen Falk	0.0529	0,00
V.239	Skovby Kristine Skov	1.4103	200,00
W. 20 240	Skovby Knud Schmidt	2.5247	500,00
X. 72	Skovby Helene Gram	0.5880	600,00
Y. 6	Skovby Eduard Fisker	0.9190	200,00
Z. 59	Skovby Johannes Petersen	2.5950	500,00
Æ.194	Skovby Karl Paulsen	1.4480	0,00
Ø.195	Skovby Julius Ankersen	1.9780	200,00
Å. 67	Skovby Søren Olesen	0.8840	200,00
AA.227	Skovby Margrethe Møller	1.5810	0,00
BB. 2	Skovby Wilhelm Chr. Jacobsen	8.0490	1.500,00
CC. 94	Marstrup Hoptrup kommune	Vejareal	0,00
DD. 46	Ustrup)	Vedsted kommune	0.2212
31	Vedbøl)		0,00
36	Vedbøl)	Vejareal	
64	Skovby)		
	samme for hegnsrydning højest		<u>8.000,00</u>
		I alt	<u>24.700,00 kr.</u>

De fastsatte erstatninger forrentes med 6% årlig fra kendelsesdato den 18. marts 1966.

Erstatningsbeløbene kan udbetales ejerne, hvorved bemærkes,

at ingen panthavere eller andre indehavere af begrænsede rettigheder over ejendommene har gjort krav på udbetaling af erstatning.

Af erstatningen udredes 3/4 af statskassen, medens den sidste fjerdedel udredes af Haderslev amtsfond og Haderslev købstadkommune efter folketal i henhold til senest offentliggjorte folketælling.

Kendelsen vil være at tinglyse på de fornævnte art. nre med påtaleret for Nationalmuseet og fredningsnævnet for Haderslev amtsrådsreds.

Konklusionen er sålydende:

"De ovennævnte strækninger af Oksevejen i Hoptrup og Vedsted sogne og tilstødende arealer fredes som ovenfor bestemt og mod erstatninger som ovenfor anført, ialt 24.700,00 kr. med rente 6% fra 18. marts 1966, hvilke erstatninger udredes som ovenfor anført.

Kendelsen vil i henhold til naturfredningslovens § 19, stk. 3, være at forelægge Overfredningsnævnet. Uanset dette er det nødvendigt for enhver lodsejer eller anden interesseret, der ønsker kendelsen ændret for sit vedkommende såvel med hensyn til fredningens gennemførelse som til erstatningens størrelse, at påanke sagen til Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, København V., inden 4 uger fra kendelsens afsigelse, forsåvidt angår ejere inden 4 uger fra kendelsens forkyndelse."

Kendelsen er i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, forelagt Overfredningsnævnet, hvorhos den er indanket af

Litra nr. B, gårdejer Otto Nielsen,
" " C, gårdejer Holger Andersen,
" " E, gårdejer Peter Holm,
" " F, gårdejer Jens J. Kræmer,

Litra nr. J, chauffør Bruno Aagaard,
" " P, gårdejer P. A. Krongaard,
" " Q, gårdejer Chr. Nissen,
" " U, hr. Jørgen Nielsen Falk,
" " V, fru Kristine Skov,
" " W, hr. Knud Schmidt,
" " X, fru Helene Gram,
" " Z, gårdejer Nis Johs. Pedersen,

med påstand om ophævelse af fredningen eller forhøjelse af erstatningsbeløbene.

Overfredningsnævnet har den 9. juli 1966 besigtiget de af fredningen omfattede arealer og forhandlet med de ankende samt med repræsentanter for fredningsnævnet for Haderslev amtsråds-kreds, Vedsted og Hoptrup sogneråd, Haderslev amtsråd, Nationalmuseet, Danmarks Naturfredningsforening samt fredningsplanudvalget for Sønderjylland.

Overfredningsnævnet har efter påny at have besøgt fredningsområdet den 13. august 1966 besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med følgende ændringer:

I. Fredningsgrænserne, jfr. det kendelsen vedhæftede kort nr. Ha 106 I.

For skovarealerne mellem Oksevejen og amtsvejen samt vest for ejendommen Vartenberg for strækningen ned til bækken begrænses fredningen til en 60 m bræmme. Bækken bliver grænse for fredningen fra et punkt 60 m fra Oksevejen mod vest til den Vedsted kommune tilhørende i forbindelse med overdragelse fra landbrugsministeriet fredede Vedbøl sø. Grænsen følger herefter søbredden, til den falder sammen med grænsen efter fredningsnævnets kendelse.

Kort Ha 106 III. Mod syd udgår et areal syd for Oksevejen

langs Vedsted-Skovby-vejen i en dybde af 40 m langs Oksevejen og derfra vinkelret mod sydøst.

Ved disse reguleringer i grænsen sker følgende arealændringer:

Litra nr. C, gårdejer Holger Andersen. Fredningen begrænses til at omfatte ca. 19 ha.

Litra nr. E, gårdejer Peter Holm. Fredningen begrænses til at omfatte ca. 2,5 ha.

Litra nr. F, gårdejer Jens J. Kræmer. Fredningen begrænses til at omfatte ca. 9,7 ha.

Litra nr. P, gårdejer P. A. Krongaard. Fredningen begrænses til at omfatte ca. 7,7 ha.

II. Offentlighedens adgang.

Kort 106 III.

Litra nr. Q, gårdejer Chr. Nissen.

Der er opnået enighed med ejeren om, at der gives offentligheden adgang til et mindre areal ved stenkisten, der ligger under Oksevejen i den lavest beliggende del af det såkaldte "Fredshuleområde". Statsskovvæsenet ved Haderslev skovdistrikt har påtaget sig at flytte ledhullet og opsætte en mølle i det nuværende ledhul.

Litra nr. J, chauffør Bruno Aagaard.

Overfredningsnævnet har med bistand af fredningsplanudvalget for Sønderjylland forhandlet med chauffør Aagaard for at opnå åbning for offentligheden af et passende areal i "Fredshuleområdet", hvor der allerede ved fredningsnævnets kendelse (se kort ^{Ha}_{106 III}) var fredet væsentlige arealer uden for 60 m-bræmmen, bestående bl. a. af nogle smukke slugt- og skræntarealer syd for den foranvænte stenkiste. Der er opnået enighed om en ordning, hvorefter det offentlige ved skøde overtager i alt ca. 9,2 ha fra chauffør Aagaard for 40.000 kr.. Ca. 6,6 ha heraf, art. nr. 160, Skovby, ligger ved Fredshulevejen (Oksevejen). Resten af hr. Aagaards ejendom videreoverdrages til Statens Jordlovsudvalg til brug for dets jordfordelingsvirksomhed, medens hr. Aagaard selv beholder bygninger og have.

III. Ændringer i fredningens indhold i øvrigt.

Kort Ha 106 III.

Litra nr. P. Det tillades gårdejer P. A. Krongaard at etablere dambrug og opføre til ejendommens drift nødvendige landbrugsbygninger under fredningsnævnets godkendelse med hensyn til placering og ydre fremtræden.

Kort Ha 106 IV.

Litra nr. U, hr. Jørgen N. Falk. Fredningen skal ikke være til hinder for, at der opføres et parcelhus på ejendommen.

Den på litra nr. W's (hr. Knud Schmidts) og X's (fru Helene Grams) ejendomme foretagne beplantning kan bibeholdes.

Det tillades Vedsted sogneråd at lade følgende del af Oksevejen belægge med lys asfalt: fra det sted, hvor bivej 9 krydser Oksevejen og mod syd til det sted, hvor denne løber ned i Fredshule.

IV. Erstatningerne.

Der er opnået forlig med litra nr. J, chauffør Bruno Aagaard, jfr. foran under II. Litra nr. U, hr. Jørgen Falk, jfr. foran under III har ikke krævet erstatning.

Med de øvrige ankende kunne ikke opnås forlig, hvorfor disses erstatning er blevet fastsat af den i naturfredningslovens § 20 omhandlede taksationskommission. Da de således fastsatte erstatninger viste sig at ligge på et væsentligt højere niveau end det, der i det hele havde været retningsgivende for fredningsnævnet, besluttede Overfredningsnævnet, at også erstatningerne til de ikke-ankende burde fastsættes ved taksation. Samtlige erstatninger er anført nedenfor under konklusionen.

5 kort, nr. Ha 106 I-V, over fredningsområdet, der udgør i alt ca. 100 ha (exclusive vejareal), er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Haderslev amtsrådsreds
den 18. marts 1966 afsagte kendelse stadfæstes med de anførte
ændringer.

I erstatning udbetales til:

Litra nr.:	Navn:	Beløb kr.:
A	Forpagter Nis Hansen	500
B	Gårdejer Otto Nielsen	6.000
C	Gårdejer Holger Andersen	19.000
D	Vedsted kommune ifølge forlig	0
E	Gårdejer Peter Holm	4.000
F	Gårdejer Jens Jensen Kræmer	12.000
G	Gårdejer I. P. Friederichsen	1.500
H	Entreprenør H. Chr. Nielsen	250
I	Hr. Erik Nissen	200
K	Landmand Niels Vind	1.800
L	Gårdejer Hans P. Sørensen	700
M	Landmand Karl Weiland	500
N	Gårdejer Christen Jessen	6.000
O	Landmand Knud Lauritsen	1.500
P	Gårdejer P. A. Krongaard	7.500
Q	Gårdejer Chr. Nissen	6.000
R	Landmand Peter Clausen Nielsen	2.500
S	Gårdejer Hans P. Jacobsen	800
T	Landmand Niels Jørgensen Falk	3.700
U	Hr. Jørgen Nielsen Falk, nu hr. Kjeld Skov. På ejendommen kan opføres et hus, jfr. for- an under III, ifølge forlig	0
V	Fru Kristine Skov	1.500
W	Hr. Knud Schmidt	3.500
X	Fru Helene Gram	300
Y	Gårdejer Eduard Fisker	500
Z	Gårdejer Nis Johs. Pedersen	3.000
Æ	Gårdejer Karl Poulsen	500
Ø	Landmand Julius Ankersen	1.500
	Transport	85.250

Litra nr.:	Navn:	Beløb kr.:
	Transport	85.250
Å	Tidligere ejer hr. Søren Olesen, ny ejer landmand Viggo Barzel. Erstatningen tilkommer de pågældende med halvdelen til hver ifølge aftale	600
AA	Fru Margrethe Møller	.500
BB	Gårdejer Wilh. Chr. Jacobsen	7.500
CC	Hoptrup kommune - vejareal	0
DD	Vedsted kommune - efter aftale for rydning af hegn	8.000
		<hr/>
		I alt ... 101.850 kr.

alt med renter 6 % p. a. fra den 18. marts 1966 til udbetalingen, for så vidt angår de 40.000 kr. til chauffør Aagaard fra den 6. marts 1966.

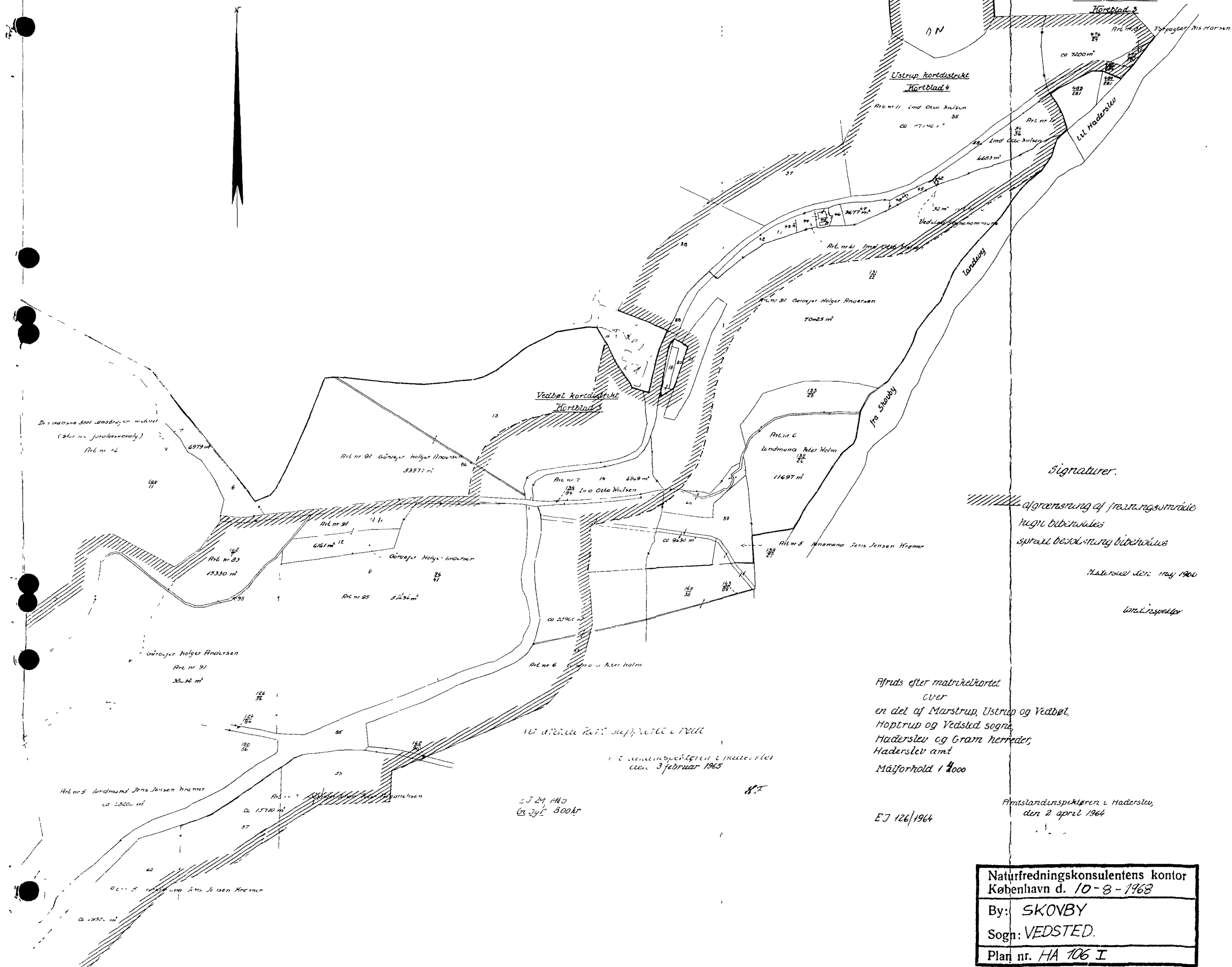
Erstatningsbeløbet, i alt 141.850 kr., med renter udredes med 3/4 af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af Haderslev amtsråd og Haderslev købstad fordelt efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

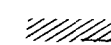
bekræftes

J. Garde.

Signaturer.

 afgrænsning af fratrængsområde
 tegn bibeholdes
 sprækt bevarings bibeholdes

Haderslev den 17 maj 1966

Landinspektør

Afuds efter matrikelkortet
 over
 en del af Marstrup, Ustrup og Vedbøl,
 Høptrup og Vedsted sogne,
 Haderslev og Gram herreder,
 Haderslev amt
 Målforshold 1:4000

16. december 1965
 Landinspektør i Haderslev
 den 3 februar 1965

57 24 1960
62 24 800kr

EJ 126/1964

Landinspektør i Haderslev,
den 2 april 1964

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 10-8-1968
 By: SKOVBY
 Sogn: VEDSTED.
 Plan nr. HA 106 I

Årshovedret i Skovby og Vedsted

indsendt af Skovby og Vedsted, den 3 februar 1965

- 29. Mads
L. B. 6.50 kr

Signaturer:

afgrænsning af fredningsområde

hvilket bibeholdes

spædt beplantning bibeholdes

3-rulle ved kendelse af 24.3.1965
haderslev den 22. marts 1966

landudssejler

Skovby kortdistrikt
Kortblad 2

Ret nr 70 Lønemann Christian Lassen

ca 2241 m²

ca 30300 m²

Ret nr 106 Lønemann Christen Peter Clausen

ca 17133 m²

Ret nr 70 Lønemann Christen Lassen

Skovby kortdistrikt
Kortblad 3

ca 6.2005 m²

Ret nr 160 Lønemann Bruno August

Grunds efter matrikelkortet
over
en del af Skovby og Vedsted
Vedsted sogn, Gram herred,
Haderslev amt

Målestok 1:4000

EJ 126/1964

Amtslænderinspektøren i Haderslev,
den 2 april 1964.

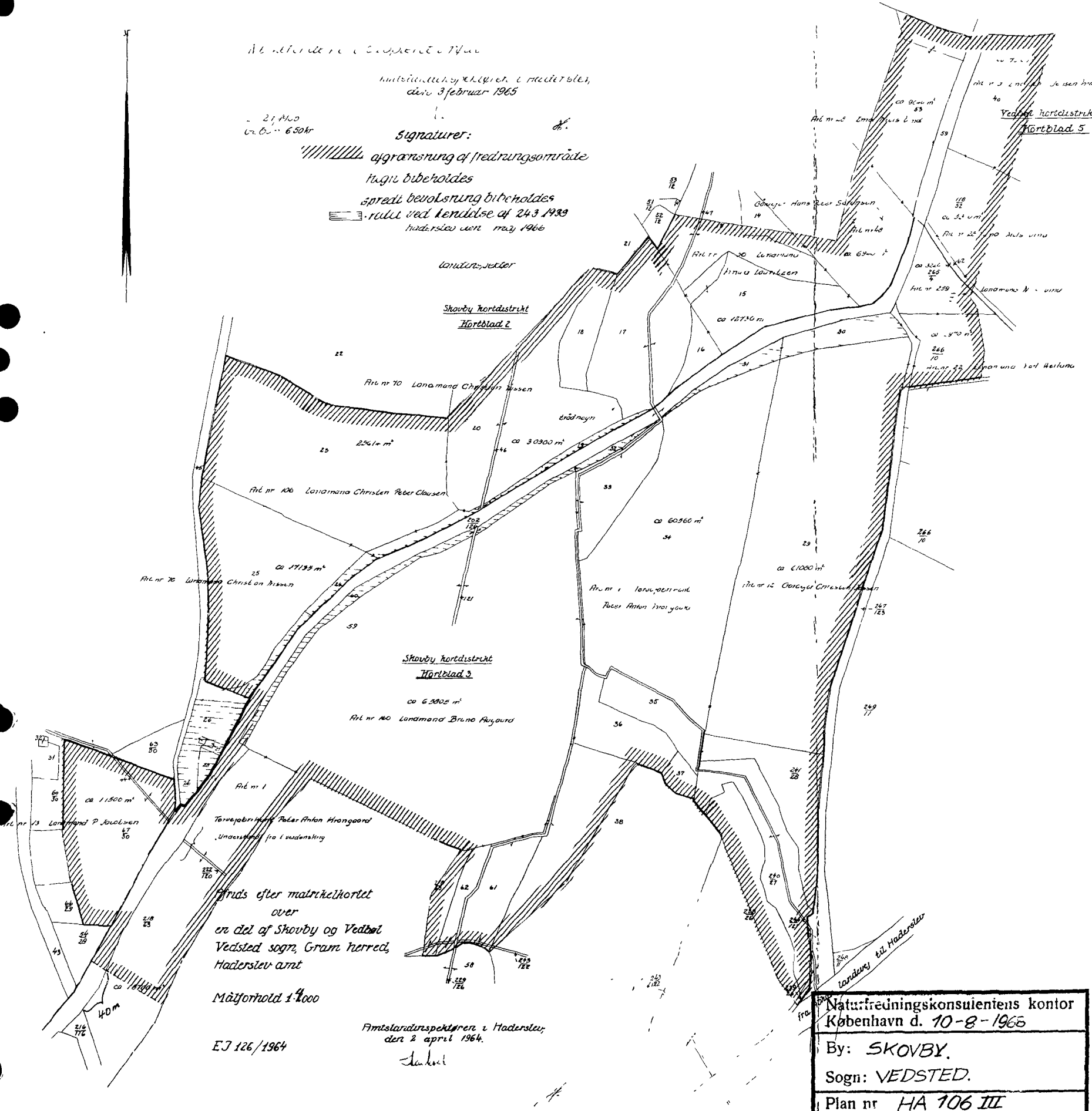
Jensen

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 10-8-1965

By: SKOVBY.

Sogn: VEDSTED.

Plan nr HA 106 III

Signaturer:

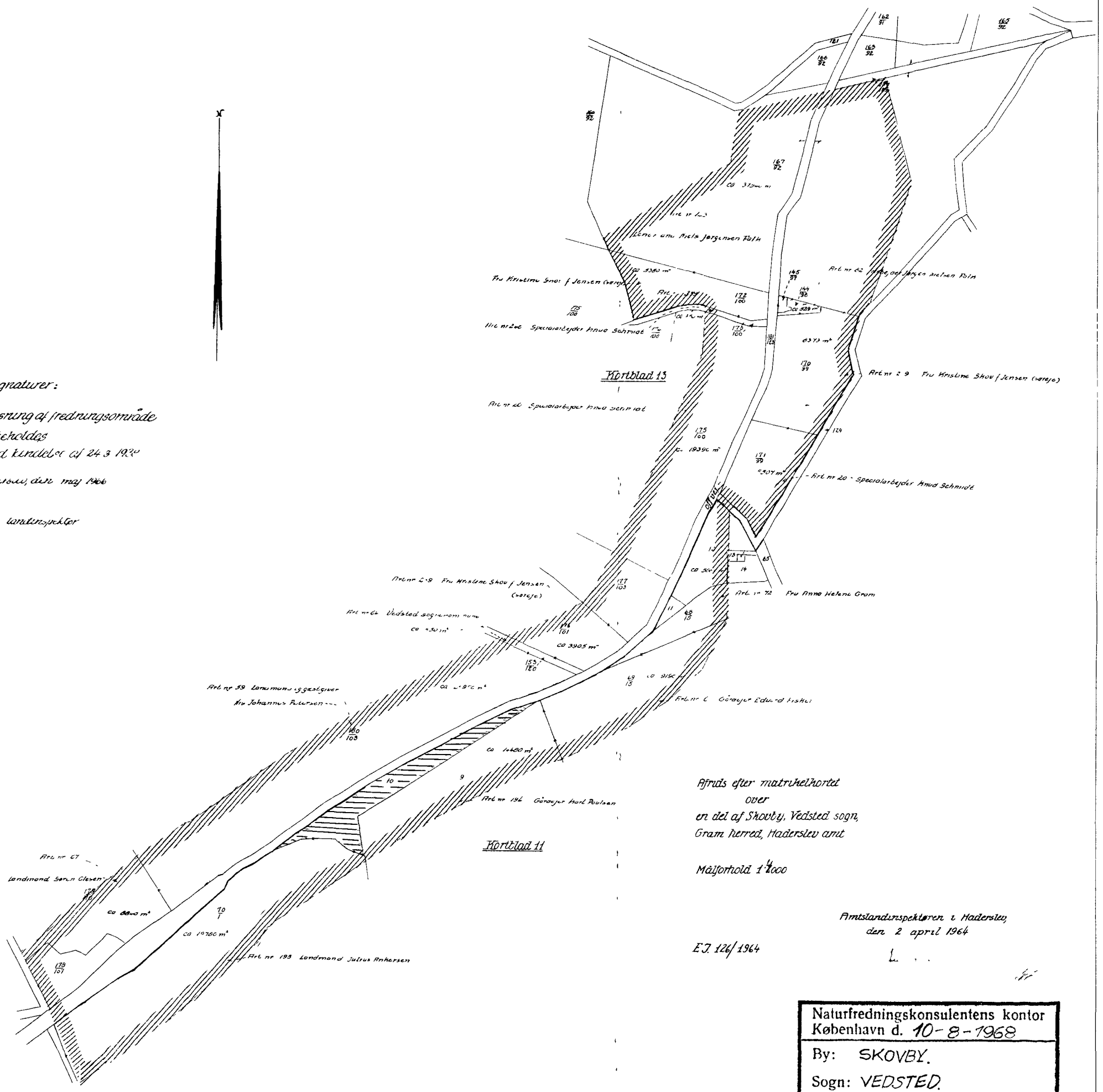
afgrænsning af fredningsområde

kegret beeholdes

vedt ved kendebrev af 24.3.1924

Haderslev, den 17. maj 1966

landinspektør

Afruds efter matrikelkortet
over
en del af Skovby, Vedsted sogn,
Gram herred, Haderslev amt

Målforshold 1:4000

Amstadsinspektøren i Haderslev,
den 2 april 1964

E.J. 126/1964

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 10-8-1968
By: SKOVBY.
Sogn: VEDSTED.
Plan nr. HA 106 IV

Hortblad 12

ÅDKÆR

Del af art nr 64

Art nr 227

torrøproducent Johannes Møller

Afrids efter matrikelkortet
over
en del af Skovby, Vedsted sogn,
Gram herred, Haderslev amt
Målforshold 1:4000

Ambelandspekløren i Haderslev,
den 7 august 1965

EJ nr 236/1965
Geograf

Signaturer

////// afgrænsning af fredningsområde

Haderslev aen. maj 1965

landinspektør

Del af art nr 64

Art nr 2

Gårdejer Wilhelm Christian
Jacobsen

Del af art nr 277

Del af art nr 277

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 10-8-1968.
By: SKOVBY.
Sogn: VEDSTED.
Plan nr. HA 106 IV

1
5
9
3
4
6

FREDNINGSNÆVNET >

K e n d e l s e

o m

fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne

afsagt den 18. marts 1966

af naturfredningsnævnet for Haderslev amt.

- - - - -

Ved skrivelse af 27. februar 1964 har Nationalmuseet rejst fredningssag vedrørende to strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne:

1. Fra Oksevejens indmunding i landevej nr. 30 ved Vogenslund mod syd til stedet, hvor bivej 27 krydser bivej 4.
2. Fra vejens skæringspunkt med bivej 84 til indmundingen af det ved Immervad bro fredede hærvejsstykke i bivej 86 samt for tilstødende arealer.

Fre
på, at v
ligere k CITERET FULDT UD I OFN K AF
29/8 1968
vendig v

dkommende ud
lstand. Yder-
idet dog nød-

Fo
på, at e

påstanden ud
ens kanter, med

en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Allerede eksisterende beplantning afdrives enten med det samme eller efter et ikke for langt åremål.

Meddelelse om den rejste fredningssag har været indrykket i Statstidende for 16. april 1964 samt Hejmdal for 15. april 1964 og Jydske Tidende og Sønderjyden for 16. april 1964 og er derhos sendt til lodsejerne ved anbefalet brev.

Nævnet afholdt første møde i sagen den 30. juni 1964, til hvilket møde lodsejere og panthavere var indkaldt efter reglen i naturfredningslovens § 10, hvorhos mødeindkaldelse

OVERFREDNINGSNÆVNET>

18/9-78

År 1978, den 18. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

tillægskendelse

i sagen nr. 1849/66 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Høptrup og Vedsted sogne - overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968.

Kendelsen skal ikke være til hinder for, at der på ejendommen "Immervad", matr.nr. 2 Skovby og matr.nr. 27, Abkær, begge Vedsted sogn, tilhørende gårdejer Gert Karkov på et areal vest for Hærvejen opføres et ca. 2.000 m² stort staldbyggeri, delvist inden for fredningsgrænsen. Det er et vilkår for den herved meddelte tilladelse, at byggeriet placeres som vist på vedhæftede kortbilag og iøvrigt opføres i overensstemmelse med det forelagte tegningsmateriale (tegninger nr. 78/35). Fredningsnævnet kan stille krav om beplantning omkring byggeriet, såfremt der efter en vurdering af det færdige byggeri må anses at være behov herfor.

Fredningsgrænsen omkring gården Immervad's bygninger på matr.nr. 2 Skovby øst for Hærvejen ændres samtidig hermed, som vist på vedhæftede kortbilag, således at kun bygningerne samt den egentlige have herefter er undtaget fra fredningen.

P. O. V.

Bendt Andersen

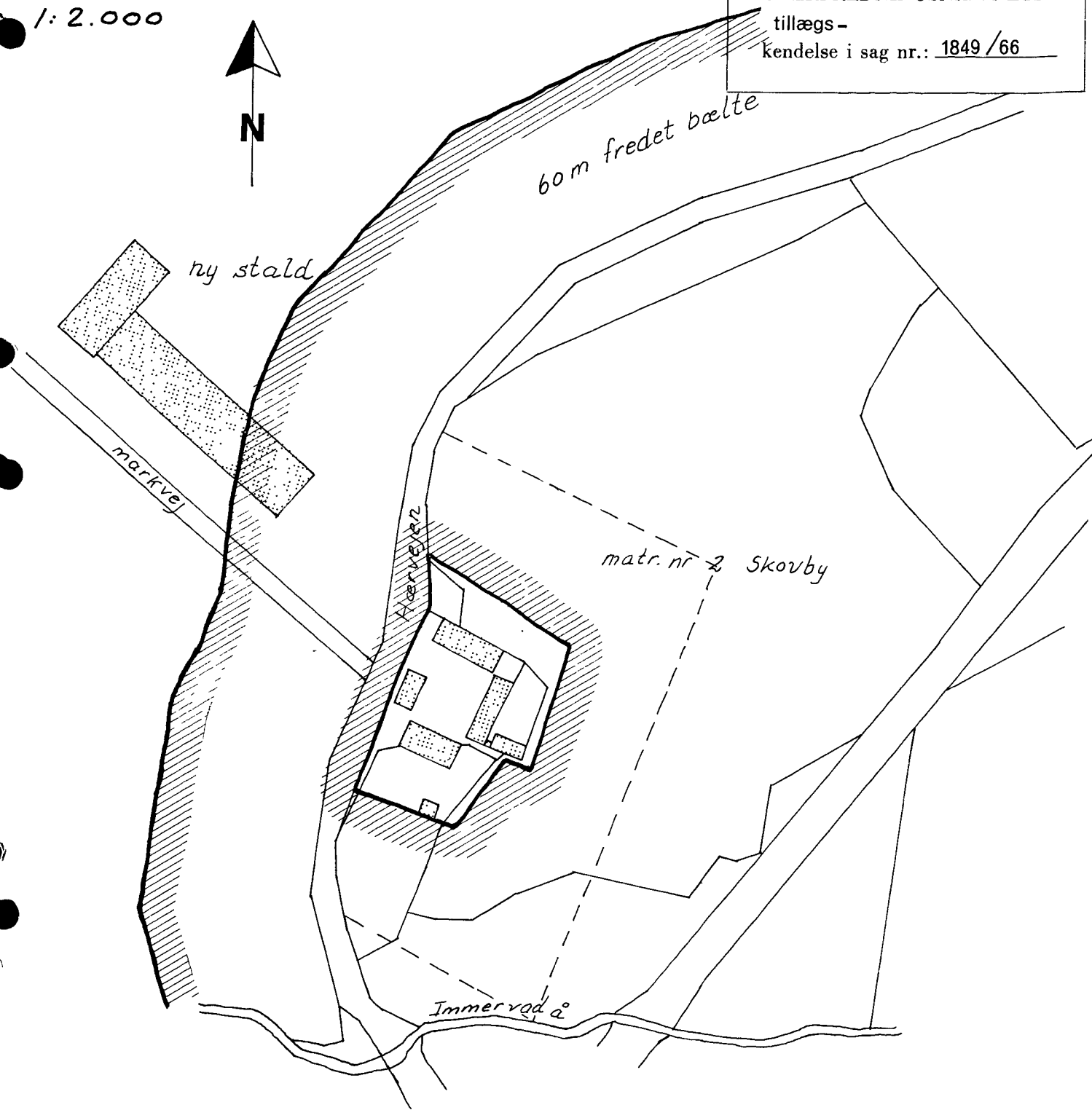
overfredningsnævnets formand

Kortbilag hørende til

OVERFREDNINGSNÆVNETS

tillægs-
kendelse i sag nr.: 1849/66

1:2.000

Fredning af strækninger langs den gamle Oksevej i
Hoptrup og Vedsted sogne.

Ændring af fredningsgrænsen omkring gården på matr. nr. 2 Skovby

////// fredningsgrænse

--- tidl. fredningsgrænse

FREDNINGSNÆVNET>

FREDEDE AREALER

Kommune: Vojens	Abkær Ustrup Ejerlav: Skovby	27 11,41 Matr.nr.: 1,2,48,160,259 12,194 5,83,91,54,12 31,94
Lokalitet: Haderslev Oksevejen i Hoptrup og Vedsted sogne.	Vedbøl Marstrup	
J.nr.:	F.N. j.nr.:	O.F.N.j.nr.: 1849/66
F.P.U.j.nr.: 540-90-28-72		

VEDR. KORT - SE BILAG

Reproduceret af Sønderjyllands Amtsråd med tilladelse (A400/76) af Geodætisk Institut.

Kort nr.: 1212 III NØ

Bekendtgjort: 16.4.1964

Fredningsnævnets kendelsesdato: 24.3.1938*

Overfredn.nævnets kendelsesdato: 18.3.1966

Arealstørrelse: ca. 102,7264 ha 18.9.1978**

Interessezone: I (landområde af største interesse)

Formål: Vejen skal henligge i dens nuværende tilstand.

Skala: 1:25.000

Sagsrejser: Nationalmuseet

Kort udarbejdet dato: 10.11.1977

Kort revideret dato:

Ejerforhold: Private

Påtaleret: Fredningsnævnet

Diverse: * Kun matr. 194 Skovby.
Matr. 194 Skovby: Det tillades at etablere dambrug med de til driften nødvendige driftsbygninger. Fredningsnævnet skal godkende placering og ydre.
Matr. 82 Skovby: Tilladelse til opførelse af parcelhus. Det offentlige overtager 9,2 ha. ved "Fredshule".
**Matr. 2 Skovby og 27 Abkær: Tilladelse til opførelse af en staldbygning.

Indhold:

Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, nødvendig vedligeholdelse må foretages. En bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Eksisterende beplantning afdrives-bibeholdes på visse strækninger.

Offentlig adgang til "Stenhesten" og Fredshuleområdet.

Fredningen ses ikke til hinder for grusgravning, på betingelse af at planering sker inden et år efter sidste gravning og ikke nærmere end 10 m fra vejen, dette gælder ikke de tidligere fredede områder og matr. 143 Skovby.

Tingbogen for:

6/24. Skovby Bd. II Bl. 43,

Art. Nr. 70,

Skovby Ejerlav,

Vedsted Sogn. m.fl.

Ejendomme.

Anmelder:

REG. NR. 4010.01

Fredningsnævnet for Haderslev
Amt ved Civildommeren i Haderslev
som Formand.

Stempel- og gebyrfri i H.t.
Naturfredningslov Nr. 140 af
7/5-1937 § 33.

U d s k r i f t

a f

Forhandlingsbog for Fredningsnævnet for Haderslev Amt.

-o-o-o-

Aar 1938, Torsdagen den 24. Marts Kl. 3 Efterm. foretoges paa
Civildommerkontoret i Haderslev af Nævnets Formand:

Fredning af Del af Oksevejen

i Vedsted Sogn.

Der fremlagdes:

- e) Erklæring af 27/12 f.A. fra Landmand Hans Jacobsen angaaende
Samtykke til Fredningen,
- f) Samtykke fra samtlige Panthavere i de interesserede Ejen-
domme (6 Bilag),
- g) Skrivelse fra Haderslev Amts Vejinspektorat bilagt Kort-
skitse med Angivelse af Linieføringen for den projekterede
Vej over Marstrup - Skovby - Abkjær, og
- h) Udkast til Kendelse i 2 Eksemplarer, underskrevet af Nævnets
Medlemmer H. Lund, Rødding og M.C. Jessen, Høgelund.

Der afsagdes derefter i Overensstemmelse med det godkendte
Udkast en saalydende

K e n d e l s e.

Efter at den gamle Bro ved Immervad, der ligger i Grænsen
mellem Haderslev og Aabenraa Amter, ved en Kendelse af 21/11 -
1925 afsagt af begge nævnte Amters Fredningsnævn i Fællesskab
var blevet fredet, paabegyndte Fredningsnævnet for Haderslev
Amt Arbejdet paa at opnaa Lodsejernes Medvirkning til Fredning

af den Del af den gamle Oksevej, som er beliggende i Haderslev Amt nord for Immervad Bro, og som paa enkelte Steder er meget godt bevaret og i Forbindelse med det omliggende Landskab giver et særpræget og landskabeligt smukt Billede af den Egn, hvorigennem Færdselen af Mennesker og Kreaturer fra meget gammel Tid har gaaet i Retningen Nord-Syd.

Under nærværende Sag er følgende to Lokalteter optaget til Behandling, nemlig:

dels et lidt Nord for Immervad beliggende op til Oksevejen stødende lyngklædt Areal, i Matrikulen betegnet som Parcel 10, Artikel Nr. 194 af Kortblad 11 af Skovby Ejerlaug, Vedsted Sogn, i Tingbogen indført Bind V Blad 169 og i sin Tid benyttet som Bedeplads naar Kreaturdrifterne holdt Hvil ved Immervad Kro, og dels en tildels velbevaret Strækning af Oksevejen, begyndende ved Skæringspunktet med Mastrup-Skovby Sognevej og gaaende i sydlig Retning til Skæringspunktet med Skovby Kirkevej (ved Femvejen). Det bemærkes med Hensyn til de Arealer som Vejfredningen omfatter, at den midterste Del tilhører Vedbøl Kommune og endnu henligger som Kommunevej, men at de udenfor den nuværende Kommunevej liggende Arealer, der i tidligere Tid har hørt til Oksevejen, i Tidens Løb er indtagne af Lodsejerne og ogsaa i Matrikulen indført som disse tilhørende.

Ved et paa Vedsted Landbohjem den 16. November 1937 afholdt Møde og ved senere Tiltræden har samtlige Lodsejere og Panthavere erklæret sig enige i Fredningen af de paagældende Arealer uden Erstatning, men saaledes, at de med Fredningen forbundne Omkostninger, derunder Udgifterne til Tinglysning af Fredningen paa de respektive Parceller bliver Lodsejerne og Panthaverne uvedkommende.

De Arealer om hvis Fredning der herefter bliver Tale er følgende:

1. Tingbogen for Skovby Bind II Blad 43, Art. Nr. 70, forsaavidt angaar Parcelnumrene 19, 24, 26, 27 og 28 (Ejer: Asmus Nikolaj Lauritzen). ^{Kortblad 2}
2. Tingbogen for Skovby Bind II Blad 66, Artikel Nr. 64, Parcel Nr. 124, ^{Kortblad 3} (Ejer: Vedsted Sognekommune).
- 3) Tingbogen for Skovby Bind I Blad 11, Artikel Nr. 12, Parcel Nr. 30, ^{Kortblad 3} (Ejer: Hans Jørgensen Jessen).
- 4) Tingbogen for Skovby Bind I Blad 1, Art. Nr. 1, Parcelnumrene 31 og 32 (Ejer: Marius Krongaard). ^{Kortblad 3}
- 5) Tingbogen for Skovby Bind IV Blad 132, Art. Nr. 160, Parcel Nr. 60, ^{Kortblad 3} (Ejer: Jens Christian Hansen, Vedbøl).

6) Tingbogen for Skovby Bind V Blad 169, Artikel Nr. 194, Parcel Nr. 10.

(Ejer: Sønderjyllands Kreditforening, Haderslev.) ifl. Tvangsauktion lyst 1/4-1933.

Fredningsnævnet for Haderslev Amt bestemte derefter, at de ovenfor som inddragne under Fredningen anførte Parceller fredes saaledes at de derved undergives de i Lovgivningen fastsatte Begler om fredede Arealer og saaledes, at nærværende Kendelse paa offentlig Bekostning tinglyses paa de ovennævnte Ejendomme med Prioritet foran de øvrige paa nævnte Ejendomme hvilende Hæftelser. Der bliver ingen Erstatninger at udrede i Anledning af den ved nærværende Kendelse skete Fredning.

sig. Balthazar-Christensen. sig. H. Lund. sig. M.C. Jessen.

-o-o-o-o-o-

Mødet hævet:

sig. Balthazar-Christensen.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

, den 25 Marts 1938.

Balthazar-Christensen

Indført i Dagbogen til Tingbogen for Rejskreds Nr. 89 Haderslev Købstad m. v. den 25. Marts 1938, Nr. 6124.

- Lyst Tingbog: Bd. I Bl. 43 af Skovby, 44. 2 - Nr. 3.
- 5 • 66 • • • • 5 - Nr. 1.
- 5 • 11 • • • • 5 - Nr. 5.
- 5 • 1 • • • • 5 - Nr. 4.
- 5 • 132 • • • • 5 - Nr. 3.
- 5 • 169 • • • • 5 - Nr. 3.

J. Christensen

[Handwritten signature]

Gebyr § 14¹¹: Kr. 2,00
skriver: To Kroner.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 04010.01

Dispensationer i perioden: 17-03-2004 - 14-08-2006

SCANNET

lls

Den 17. marts 2004 kl. 10.00 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde ved Hærvejen, Vojens, med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og suppleanten for det kommunalvalgte medlem Nis Chr. Nissen.

Der foretoges:

J.nr. 2/2004

Ansøgning fra Hedeselskabet på vegne Gert Karkov om tilladelse til at plante 2 nye læhegn på matr.nr. 59 og 67 Skovby, Vojens kommune.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Kjeld Kabel.

For Vojens kommune mødte Hans Linding.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Flemming Nissen.

For Friluftsrådet mødte Mogens Thomsen.

For Hedeselskabet mødte Niels Erik Christensen.

Ejeren, Gert Karkov, var mødt.

Endvidere var mødt naboen til den pågældende ejendom, Jan Rasmussen.

Formanden redegjorde kort for ansøgningen og for hovedtrækkene i fredningsbestemmelserne.

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej ("Hærvejsfredningen"). Efter fredningspåstanden må der i en bræmme på 60 m fra vejkanterne ikke foretages beplantning, og allerede eksisterende beplantning skulle afdrives. Fredningen blev gennemført ud fra såvel historiske hensyn som af landskabelige årsager, herunder landskabets karakteristiske træk. Påstandens bestemmelser om beplantning blev taget til følge, hvorimod afdrivning af eksisterende beplantning efter forhandling med lodsejerne kun skulle ske på visse strækninger. Om matr.nr. 59 er særskilt bestemt, at hegn på kortere strækning langs vejen kunne bibeholdes, og matr. nr. 67 angives beplantet med gran.

Arealerne er endvidere omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1985 om fredning af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne. Fredningen har til formål at muliggøre en genskabelse af de tre mosers oprindelige tilstand og at sikre en opretholdelse af de landskabelige værdier, der er knyttet til fredningsområdet. Hegnene ønskes plantet indenfor zone II. Genplantning kan finde sted, og fredningsnævnet skal meddele dispensation til plantning af nye læhegn i zone II, hvis hegn vil få væsentlig betydning for landbrugsdriften og ikke vil blive udsigtshindrende fra offentlig tilgængelig vej eller sti.

Niels Erik Christensen bemærkede, at der ønskes dispensation til at plante 2 nye læhegn

hver bestående af 3 rækker. Disse 2 læhegn skal erstatte 3 eksisterende. De nye læhegn, der ønskes plantes vinkelret på Hærvejen, vil bestå af eg og ask som bestående træer i den midterste række og i de 2 andre rækker af forskellige buske. Som ammetræer plantes rødel.

Der foretoges besigtigelse af de bestående hegn, der består af en ældre nåletræsbevoksning, der til dels er fjernet/gået ud.

Kjeld Kabel bemærkede, at Stengelmosse-fredningen ikke er til hinder for den ønskede beplantning, idet de nye læhegn erstatter eksisterende beplantning, hvorfor det ansøgte betragtes som en genplantning. Indenfor "Hærvejsfredningen" er det straks mere problematisk, idet der i kendelsen er anført, at beplantning ikke må finde sted. Såfremt der meddeles en dispensation til beplantningen, må hegnet trækkes så langt tilbage mod syd som muligt af hensyn til indsigt til mosen, men det er i øvrigt Amtets holdning, at der ikke bør meddeles dispensation.

Jan Rasmussen anførte, at den nuværende beplantning virker skæmmende, og at et nyt hegn ikke vil hindre indsigt til mosen.

Gert Karkov bemærkede, at såfremt hegnet skal rykkes 60 meter fra vejen, har det ikke noget formål. Jordene er meget lette.

Flemming Nissen havde ingen indvendinger imod det ansøgte, men bemærkede dog, at hegnet måske kunne rykkes 8-10 meter tilbage fra vejen.

Hans Linding bemærkede, at fredningsbestemmelserne for Stengelmosse ikke gav anledning til problemer, og at det ville være en fordel med en nyplantning. Såfremt der er mulighed for at give dispensation i forhold til "Hærvejsfredningen", kunne Vojens kommune tilslutte sig ansøgningen.

Mogens Thomsen bemærkede, at han kunne tilslutte sig kommunes synspunkter.

Gert Karkov bemærkede, at der for ca. 20 år siden blev meddelt dispensation til plantning af de nuværende 3 læhegn. De 2 østligste hegn ønskes erstattet af et hegn, der godt kan placeres 20 - 40 m sydvest for det vestligste af disse 2 hegn.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

I forhold til Stengelmossefredningen må plantning som ansøgt anses som en genplantning, der ikke kræver dispensation.

Med hensyn til "Hærvejsfredningen" bemærkes, at der på vejens modsatte side er beplantning. Fra Hærvejen er over matr.nr. 59 indblik til Stengelmosse, men der er på den pågældende strækning ikke frit udsyn ud over større områder. En fjernelse af de 2 østligste hegn vil betyde et forbedring af indblik til mosen. På vilkår at disse hegn fjernes, kan det ikke antages, at det vil være i strid med fredningens formål at tillade (gen)plantning af eet hegn som beskrevet 20 - 40 m vest for det vestligste af disse 2

hegn, dog således at hegnet skal trækkes 10 m tilbage fra vejkanten. Det vestligste hegn (matr.nr. 67) vil komme til at stå nær bebyggelse og mindre skovbevoksning. Derfor vil heller ikke denne plantning være i strid med fredningens formål, og den ovenfor omtalte bræmme på 10 m til vejkanten skønnes ikke nødvendig.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan nævnet herefter meddele dispensation i overensstemmelse med det anførte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsø

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
17 JUNI 2004

SCANNET

Den 9. juni 2004 kl. 8.30 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde på ejendommen Hærvejen 10 B, Skovby, Vojens, med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og suppleanten for det kommunalvalgte medlem Nis Chr. Nissen.

Der foretoges:

J.nr. 19/2004,

Ansøgning fra arkitekt Poul Erik Hansen om dispensation til opførelse af en administrationsbygning på matr.nr. 59 Skovby, Vojens kommune.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Kjeld Kabel og Karin Schmidt.

For Vojens kommune mødte Steffen Jensen og Michael Jensen.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Flemming Nissen.

For Friluftsrådet mødte Svend Kristiansen.

Ansøgeren var til stede.

Endvidere var mødt Per Lange, Mogens Juul Jensen og ejeren af ejendommen, Jan B. Rasmussen.

Formanden redegjorde kort for fredningsbestemmelserne for Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne, herunder for fredningsformålet og bestemmelserne om bebyggelse.

Poul Erik Hansen redegjorde nærmere for ansøgningen under henvisning til det indsendte materiale og udpegede det område, hvorpå administrationsbygningen med et grundareal på ca. 234 m² ønskes placeret. Ejendommen agtes opført med udnyttet tagetage med et samlet areal på 470 m². Bygningen placeres i en afstand af ca. 32 meter fra den eksisterende bygning og vil få en højde på 7,80 meter fra terræn til overkant af tagryg. Bygningen opføres i gammel stil med lodret træbeklædning og i samme "svensk-rød" farve som eksisterende bygninger. Når den står færdig, vil den fremstå som en eksisterende bygning, der er blevet renoveret. Den placeres lavere i terrænet end stuehuset.

Jan Rasmussen oplyste, at bygningen skal benyttes som administrationsbygning i forbindelse med handelsvirksomhed. Bygningen vil desuden indeholde et par gæsteværelser.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001 - 1211/8-333)
Akt. nr. 55 Bil.

Karin Schmidt redegjorde for tidligere dispensationer.

Karin Schmidt bemærkede, at det er Amtets vurdering, at det ansøgte vil virke alt for dominerende i landskabet. Det er ligeledes Amtets opfattelse, at det ansøgte er i strid med fredningens formål. Ejendommen er noteret som en landbrugsejendom. Byggeriet af en administrationsbygning på en landbrugsejendom er ikke til brug for denne ejendom.

Karin Schmidt anførte videre, at den opførte indgangsportal er i strid med fredningen, og bør fjernes. Det påtænkte byggeri ligger udenfor Hærvejsfredningen i modsætning til indgangsportalen.

De mødte fra Vojens kommune havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

De mødte repræsentanter for Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening havde lejlighed til at udtale sig.

Jan Rasmussen bemærkede, at han kun er interesseret i at få sin ejendom til at fremstå pæn og vedligeholdt, og at den naturligt falder i med den omkringliggende natur. Ejendommens jord er bortforpagtet.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Der er indkørsel til ejendommen fra Hærvejen, og ved denne indkørsels udmunding i Hærvejen er placeret en "indgangsportal" bestående af 2 murede stolper og 2 låger. Der er desuden adgang via Stengelmosevej, der løber umiddelbart bag ejendommen og rundt om mosen.

Efter Hærvejsfredningen (Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej) må der ikke bebygges i en bræmme på 60 m fra vejens kanter, og beplantning må ikke finde sted.

Fredningen af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoseerne (Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1985) har til formål at muliggøre en genskabelse af de 3 mosers oprindelige tilstand og at sikre en opretholdelse af de landskabelige værdier, der er knyttet til fredningsområdet. Det fremgår af afgørelsen, at et mindretal mente, at fredningen alene skulle sigte på en opretholdelse af moseerne, mens flertallet mente, at også arealer uden for moseerne burde fredes. Ifølge afgørelsen skal de fredede arealer bevares i deres nuværende tilstand, og der må ikke opføres ny bebyggelse og heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Der må som udgangspunkt ikke foretages ny beplantning, men der kan i visse tilfælde dispenseres, hvis beplantningen ikke er udsigtshindrende.

Der var enighed om, at den omtalte "indgangsportal" ikke kan anses for omfattet af reguleringerne i Hærvejsfredningen. Endvidere kan den ikke anses for stridende mod formålet med fredningen af Abkær-, Hjarup og Stengelmoseerne, hvorfor nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til lovliggørelse af

denne.

Med hensyn til ansøgningen om tilladelse til opførelse af administrationsbygningen finder 2 af nævnets medlemmer (Thomas Lauritzen og Claus Kejser), at byggeriet har en sådan størrelse og vil medføre en sådan forøgelse af ejendommens samlede bygningsmasse, at det - også under hensyn til placeringen op mod moseområdet - vil være i strid med fredningens formål om bevaring af de landskabelige værdier. Der er derfor ikke hjemmel til at meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

1 af nævnets medlemmer (Nis Chr. Nissen) mener, at byggeriet efter dets udformning og placering ikke vil være i strid med fredningens formål om bevaring af de landskabelige værdier, og stemmer derfor for at meddele dispensation.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet, hvorfor ansøgningen om opførelse af administrationsbygningen ikke imødekommes.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

Den 8. september 2004 kl. 11.45 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde ved Vedsted kirke med formanden, dommer Claus Kejser, suppleanten for det amtsrådsvalgte medlem Jan Thomsen, Åbenrå, og det kommunalvalgte medlem Jens Thestrup Schmidt.

Der foretoges:

hws

J.nr. 35/2004

Ansøgning fra Vedsted kirke og sogn's menighedsråd om en forhåndsudtalelse til evt. dispensation til opførelse af ny præstebolig og menighedshus på matr.nr. 34 Vedbøl Vedsted, Vojens kommune.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Poul Pedersen

For Vojens kommune mødte mødte Hans Linding.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Flemming Nissen.

For Friluftsrådet mødte Martin Martinsen.

For Haderslev Museum mødte Peter Edelberg.

For Menighedsrådet mødte formanden Bent Andersen, Henny Jacobsen, Christian Nissen, Ane Sørensen, Kjerstine Kristensen, Henny Jacobsen, Anne Margrethe Hütting og Chr. Nielsen, ligesom præst Carsten Vigsø var mødt.

Formanden redegjorde kort for ansøgningen og for fredningen, der bl.a. har til formål at sikre opretholdelsen af de landskabelige, naturvidenskabelige og kulturhistoriske værdier i området. Fredningen skal sikre, at oldtidshøjene og Vedsted kirke fortsat fremtræder fritliggende og markant i landskabet. Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, og der ikke må opføres yderligere bebyggelse.

Bent Andersen redegjorde nærmere for baggrunden for ansøgningen og anførte bl.a., at der overvejes opførelse af en præstegård på ca. 250 m² og et menighedshus på ca. 150 m² langs med vejen til Skovby eller mere tilbagetrukket i det sydvestlige hjørne af matr. nr. 34. Den nuværende præstebolig er i en meget dårlig stand. Alle tekniske installationer skal udskiftes. Menighedsrådet har fået et overslag, hvorefter en renovering vil koste omkring 4 mill. kroner. Man kan derfor overveje at sælge præstegården og i stedet bygge nyt. Der er i menighedsrådet ikke enighed om spørgsmålet.

Peter Edelberg bemærkede, at man ved et byggeri mod sydvest vil komme i konflikt

2007-1211/8-0001
67

med 100-meter-zonen omkring fortidsminder.

Poul Pedersen bemærkede, at området er et af de smukkeste i landsdelen og af enestående værdi og højt prioriteret. Amtet henstiller, at der ikke sker bebyggelse, der hindrer indsigt til kirken. Der skal udover en dispensation fra Fredningsnævnet dispenseres fra søbeskyttelseslinien, skovbyggelinien og fortidsmindebeskyttelsen. Amtet er imod ideen og henstiller, at den gamle præstegård, der har en helt enestående beliggenhed, renoveres i stedet.

Hans Linding bemærkede, at ansøgningen ikke har været behandlet politisk i kommunen. En forudsætning for godkendelse er, at der udarbejdes en lokalplan, der typisk ville skulle forelægges Det regionale faglige kultur- og miljøråd til udtalelse.

Peter Edelberg bemærkede, at området er et enestående kulturhistorisk område og et af de områder, hvor fortidsminderne ligger tættest. Inden bebyggelse skal Haderslev museum foretage en udgravning og undersøgelse, og ved eventuelle fund er det Menighedsrådet, der som bygherre skal betale for udgifterne hertil.

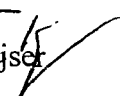
Flemming Nissen bemærkede, at et byggeri ved Skovbyvej vil hindre indsigt til kirken, og ved en mere tilbagetrukket placering vil det komme for tæt på gravhøjene. Naturfredningsforeningen var imod det ansøgte.

Martin Martinsen bemærkede, at Friluftsrådet forholder sig neutral.

Formanden bemærkede, at skovdistriktet skriftligt havde meddelt, at man ikke havde indvendinger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Når man kommer ad vejen fra nord ligger Vedsted kirke frit og smukt i landskabet. En placering af en præstegård og evt. også et menighedshus ud til vejen vil derfor være i strid med fredningens formål, særligt med hensyn til sikring af kirkens frie beliggenhed. En placering af bygning(er) i det sydvestlige hjørne af matr. nr. 34 som angivet på det medsendte kort vil være ligeså klart i strid med fredningens formål til sikring af oldtidshøjene og de landskabelige værdier. Nævnet vil derfor ikke have mulighed for at meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til et byggeri som angivet i menighedsrådets forespørgsel.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

21 AUG. 2006

SCANNET

Den 14. august 2006 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 17/2006

Ansøgning fra Martine og Kim Holm Andersen om dispensation til opførelse af en udhusbygning på matr.nr. 72 Skovby, Vojens kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 16. juni 2006 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 06/5147.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Thestrup Schmidt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af Gl. Oksevej. I kendelsen er bl.a. anført, at betingelserne for fredning af de af påstanden omfattede vejstrækninger og disses omgivelser er begrundet af såvel historiske som landskabelige hensyn. Det er bestemt, at der ikke må opføres ny bebyggelse indenfor en bræmme på 60 meter målt fra vejens kanter.

Sønderjyllands Amt har oplyst, at det ved besigtelse er konstateret, at den eksisterende udhusbygning er nedrevet, og der er påbegyndt nyt byggeri. Kommunen havde den 3. maj 2006 givet zone-tilladelse til opførelse af en 30 m² stor tilbygning til en eksisterende udhusbygning på 65 m², og Amtet konstaterede senere, at det ansøgte var beliggende indenfor fredningen. Ansøger har oplyst, at udhusbygningen var i så dårlig stand, at han valgte at opføre en ny bygning på 95 m² til erstatning for det tidligere udhus og den tilladte tilbygning. Amtet oplyser videre, at bygningen opføres i pudset mur, der males grå, og der pålægges rødt decratag som den eksisterende helårsbygning. Udhusbygningen opføres med samme beliggenhed som den tidligere bygning og kommer ikke tættere på Hærvejen.

Det er videre oplyst, at det ansøgte er omfattet af skovbyggelinie og kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17. Amtet har tilkendegivet at være indstillet på at meddele en sådan dispensation.

SN5-121-00253

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Særligt under hensyn til, at udhusbygningen placeres samme sted som den tidligere bygning, kan det ikke antages, at det ansøgte vil være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til opførelse af udhusbygningen i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Rejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

reg. nr. 04010.01

**Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig del
Dokken 1, 6700 Esbjerg**

Tlf.: 79 13 66 77

Vedr.: J. nr. 1/2008: Ansøgning fra Gert Karkov, Hærvejen 14, 6500 Vojens om dispensation til at opføre en medarbejderbolig på Hærvejen 14, smst.

Haderslev Kommune, Teknik - og Miljøservice, har forelagt Fredningsnævnet en ansøgning fra Gert Karkov, Hærvejen 14, 6500 Vojens, om tilladelse til at opføre en ca. 180 - 200 kvadratmeter stor medarbejderbolig på ejendommen matr. nr. 369 Skovby vest for den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne. Den gamle Oksevej er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 29. august 1968 og senere. Kendelsen hjemler gårdejer Gert Karkov adgang til på nærmere angivne vilkår at opføre en landarbejderbolig eller en aftægtsbolig på ejendommen vest for Oksevejen. Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til byggeprojektets gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 14. marts 2008 og har bestemt at meddele dispensation til byggeriets gennemførelse på de vilkår, der fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Den 29. august 1968 afsagde Overfredningsnævnet kendelse om fredning af "strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne".

Sagen om fredningen af den gamle Oksevej var rejst af Nationalmuseet. Under sagen nedlagde Nationalmuseet påstand om,

"at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted...."

Fredningsnævnet for Haderslev amtsrådkreds tog ved kendelse, afsagt den 18. marts 1966, fredningspåstanden til følge med denne begrundelse:

"Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af nationalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser af såvel historiske hensyn som af landskabelige årsager er velbegrundet, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstrækninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område med tunneldale og over israndslinien til et typisk midtjydsk landskab, og

nævnet finder derfor fredningspåstanden hjemlet ved naturfredningslovens § 1 for så vidt angår de på nævnte kort viste områder. Påstanden tages derfor til følge således, at vejstrækningerne fredes som anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyggelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted...”

For ejendommen matr. nr. 2 Skovby, hvorfra ejendommen matr. nr. 369 Skovby, er udstykket, hedder det i kendelsen blandt andet:

”...

Fredningen skal ikke være til for, at der opføres en landarbejderbolig eller aftægtsbolig vest for vejen ud for ejendommen dog således, at 100 m grænsen i medfør af fredningslovens § 2 fra Immervad bro overholdes og således, at bebyggelse ikke sker nordligere end det undtagne område øst for vejen...”

Overfredningsnævnet stadfæstede ved kendelsen, afsagt den 29. august 1968, fredningsnævnets afgørelse.

Ved brev af 30. juni 2007 ansøgte gårdejer Gert Karkov Haderslev Kommune om tilladelse til at opføre en medarbejderbolig vest for hovedbygningen på matr. nr. 2 a Skovby og syd for vejen op til gårdens staldbygninger vest for Oksevejen. Gårdejer Gert Karkov har blandt andet anført i brevet, at fredningen af den gamle Oksevej ikke er til hinder for, at der på det pågældende sted opføres en medarbejder- eller aftægtsbolig, og at en eksisterende træbevoksning vil kunne skærme huset. Det fremgår endelig af brevet, at der p.t. er ansat 2 medarbejdere på gården.

I et brev, dateret november 2007 og stilet til Haderslev Kommune, har gårdejer Gert Karkov oplyst supplerende, at medarbejderboligen skal ”placeres i henhold til undtagelsen i Fredningsbestemelsen.”

Det hedder herefter i brevet:

”...

Af fotokopi af luftfoto over Hærvejen 14 ses den tænkte placering: Mellem træer/læbælte plantet for 50 år siden. Hermed afskærmes huset mod alle verdenshjørner og vil ikke komme til at ligge frit. Mod Hærvejen er der også beplantning som vil forblive intakt. og evt. yderligere suppleret hvis hensigtsmæssigt.

Fra Immervad Bro vil eksisterende beplantning hindre at huset kan ses.

Tilkørslen til huset vil blive fra den vej, der går ind til stalden og således ikke direkte fra Hærvejen.

Udformningen af huset og materialer er ikke endelig på plads. Men vi forestiller os et murstenshus i diskrete farver i et plan .... på ca. 200 kvm...”

Haderslev Kommune har den 10. januar 2008 videresendt gårdejer Gert Karkovs ansøgning til fredningsnævnet. Kommunen har anført i brevet, at

”Det vurderes at bygningen landskabeligt vil kunne indpasses på stedet under forudsætning af at den eksisterende beplantning bevares/evt. suppleres.

Kommunen kan derfor anbefale det ansøgte”.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 14. marts 2008.

I besigtigelsen deltog ansøgeren, gårdejer Gert Karkov, for Haderslev Kommune, Teknik - & Miljø, Miljø og natur, sagsbehandler Helle Hartmann, for Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite Flemming Nissen og for Friluftsrådet Martin Martinsen.

Der er anført følgende om besigtigelsen i Fredningsnævnets forhandlingsprotokol:

” ...

Fredningsnævnets formand oplyste, at nævnet har modtaget en ansøgning fra Gert Karkov om dispensation til at opføre en medarbejderbolig på ejendommen matr. nr. 369 Skovby vest for den gamle Oksevej.

Fredningsnævnets formand oplyste endvidere, at det areal, der berøres af projektet, er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 29. maj 1968, om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne. Fredningen har til formål at bevare den gamle Oksevej i dens nuværende tilstand og at friholde en bræmme på 60 meters dybde, målt fra vejens kanter, for bebyggelse af enhver art samt beplantning.

Fredningsnævnets formands oplyste endelig, at det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, at fredningen ikke er til hinder for, at der opføres en landarbejderbolig eller en aftægtsbolig vest for Oksevejen ud for ejendommen, men således at 100 meters grænsen i den dagældende naturfredningslovs § 2 overholdes. Fredningsnævnet skal derfor godkende projektet, såfremt det skal gen-nemføres.

Gert Karkov oplyste, at han vil opføre en medarbejderbolig i den lille lund vest for Oksevej. Der skal anlægges en indkørsel til medarbejderboligen fra vejen til gårdens avlsbygninger. Den eksisterende bevoksning skal bibeholdes for at camouflere huset. Han har ikke endelig besluttet sig for, hvorledes huset skal se ud, fordi han vil afvente fredningsnævnets afgørelse. Billedet af det hus, som han har vedlagt ansøgningen, skal alene betragtes som et eksempel på en mulig udformning af et byggeri på dette sted. Han er sig stedets særlige karakter bevidst og vil derfor bestræbe sig på, at byggeriet udføres på en sådan måde, at det ikke får en uheldig indvirkning på det fredede område. Det er væsentligt, at medarbejdere på landbrugsejendomme kan tilbydes ordentlige og tidssvarende boliger. Det er hans opfattelse, at huset skal være 200 kvadratmeter stort, som er normen for et parcelhus i dag.

De øvrige mødte bemærkede, at ansøgningen alene giver anledning til at overveje husets udformning og beplantningen omkring huset.

Helle Hartmann oplyste, at Haderslev Kommune skal meddele tilladelse efter skovbyggelinjebestemmelserne til byggeriets gennemførelse...”

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Fredningen af ”strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne” er en status quo fredning, der skal sikre, at tilstanden i det fredede område ikke ændres. Overfredningsnævnet bestemte derfor, at en bræmme på 60 m’s dybde, målt fra Oksevejens kanter skal friholdes for bebyggelse. Overfredningsnævnet tillod dog som en undtagelse hertil, at der på ansøgerens ejendom må opføres en landarbejderbolig eller en aftægtsbolig.

Der kan således uden dispensation fra Fredningsnævnet opføres en sådan bolig, men fredningskendelsen må på baggrund af det generelle bebyggelsesforbud, som følger af kendelsen, forstås således, at projekter til landarbejderboligen eller aftægtsboligen skal forelægges Fredningsnævnet til godkendelse for at sikre de historiske - og miljømæssige værdier, der knytter sig til, at den gamle Oksevej sammen med omgivelserne fremtræder som en harmonisk helhed i landskabet.

Det er fredningsnævnets vurdering på baggrund af placeringen af nybygningen, at det skal tilstræbes, at nybygningen opføres i en stil og i materialer, så den harmonerer med den øvrige bygningsmasse på Gert Karkovs ejendom og herunder navnlig hovedbygningen.

Fredningsnævnet vurderer, at en nybygning på dette sted med et bebygget grundareal på cirka 180 til 200 kvadratmeter vil stride mod den tilladelse, der følger af Overfredningsnævnets kendelse til at opføre en medarbejderbolig eller aftægtsbolig på Gert Karkovs ejendom, idet udgangspunktet for vurderingen af størrelsen på en sådan bolig må være den standard, der var gældende i 1968, da fredningen blev gennemført.

På denne baggrund finder fredningsnævnet, at der må opføres en bolig, udformet som et længehus med et bebygget grundareal på 120 kvadratmeter og en udnyttet 1. sal, på det foreslåede sted og i en udformning, der harmonerer med hovedbygningen på Gert Karkovs ejendom. Medarbejderboligen skal derfor opføres i gule mursten eller med gulpuddede facader, med skifertag eller skifereternittag eventuelt med kviste, samt med hvidmalede dannebrogsvinduer og døre i træ. Der kan opføres en carport i træ i tilknytning til medarbejderboligen.

Gert Karkov skal inden byggeriets påbegyndelse fremsende de af bygningsmyndigheden godkendte og målfaste tegninger, udarbejdet efter de ovenfor anførte retningslinjer, til Fredningsnævnet til godkendelse, ligesom ansøgeren skal sende Fredningsnævnet et oversigtskort med angivelse af medarbejderboligens placering på grunden samt medarbejderboligens afstand til Immervad bro.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Gert Karkov, Haderslev Kommune, Skov - og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Projektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del,
Esbjerg, den 15. april, 2008.

Margit Ø. Laub

Denne afgørelse er sendt til:

Gert Karkov, Immervad, Hærvejen 14, 6500 Vojens.

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Haderslev kommune, Teknik - og Miljøservice, Rådhuscentret 7, 6500 Vojens, 6330 Padborg.

Skov - og Naturstyrelsen Sønderjylland, Felstedvej 14, 6300 Gråsten.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Flemming Nissen, Simmersted Byvej 11,
Simmersted, 6500 Vojens.
Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

17. oktober 2017
J.nr. FN SJS 51/2017

J.nr.: 51/2017: Ansøgning fra Haderslev Kommune på vegne Birgitte Kristine Uldall om tilladelse til at opføre en tilbygning på ejendommen matr.nr. 154 Ustrup, Vedsted, beliggende Gammel Skovbyvej 6, 6500 Vojens.

Fredningsnævnet har den 23. august 2017 modtaget en ansøgning fra Haderslev Kommune på vegne Birgitte Kristine Uldall og Brian K. Jacobsen om tilladelse til at opføre en tilbygning på ejendommen matr.nr. 154 Ustrup, Vedsted, beliggende Gammel Skovbyvej 6, 6500 Vojens.

Ud fra ansøgningsmaterialet kan det udledes, at tilbygningen ønskes opført på den sydvestlige gavl. Tilbygningen ønskes opført i en længde på 5 meter og med en bredde svarende til det eksisterende hus på 7,57 meter, hvilket svarer til ca. 38 m². Den eksisterende bygning er 87 m². Tilbygningen ønskes opført med samme type facade og tag som det eksisterende hus.

Ejendommen er beliggende syd for den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne. Den gamle Oksevej er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 29. august 1968 og senere.

Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse, at en bræmme på 60 meters dybde målt fra vejens kanter friholdes for bebyggelse af enhver art. Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis ansøgningen skal imødekommes.

Fredningsnævnet har behandlet sagen den 29. september 2017, hvor nævnet tillige foretog besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Birgitte Kristine Uldall og Brian K. Jacobsen afslag på opførelse af en tilbygning, som beskrevet under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Sagen om fredningen af den gamle Oksevej var rejst af Nationalmuseet. Under sagen nedlagde Nationalmuseet påstand om,

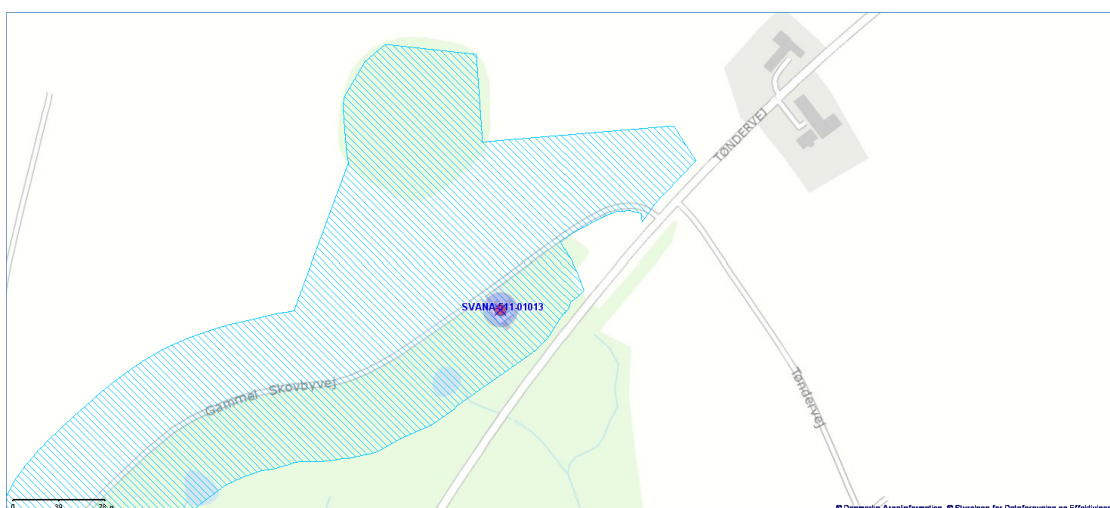
”at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted....”

Fredningsnævnet for Haderslev amtsrådskreds tog ved kendelse, afsat den 18. marts 1966, fredningspåstanden til følge med denne begrundelse:

”Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af nationalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser af såvel historiske hensyn som af landskabelige årsager er velbegrundet, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstrækninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område med tunneldale og over israndslinien til et typisk midtjydsk landskab, og nævnet finder derfor fredningspåstanden hjemlet ved naturfredningslovens § 1 for så vidt angår de på nævnte kort viste områder. Påstanden tages derfor til følge således, at vejstrækninger fredes som anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyggelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted...”

På kortet nedenfor er den omhandlede ejendom markeret med rødt. Det med blå skraverede område er fredningsområdet.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 29. september 2017, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Olaf Hansen. Endvidere deltog Birgitte Kristine Uldall og dennes samlever, Brian Jacobsen, samt Martin Martinsen på vegne Friluftsrådet, Jørgen Clausen på vegne Danmarks Naturfredningsforening og Stefan Carstensen på vegne Haderslev Kommune.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Birgitte Kristine Uldall og Brian Jacobsen redegjorde for ansøgningen og anviste, hvor tilbygningen ønskes opført. De har købt huset og er nu i gang med en omfattende indvendig reovering. Huset er lille og ikke egnet til en familie med børn. Derfor ønskes tilbygningen opført. Tilbygningen ønskes

opført i samme facadesten som det eksisterende hus. I forbindelse med reoveringen ønsker de at udskifte tagbelægningen, der pt. består af asbesttagsten, til tagpap med liste. Der ønskes isat et højt og aflangt vindue i tilbygningen ud mod Gammel Skovbyvej. Derudover ønsker de, at der bliver isat 2 store vinduer i tilbygningens gavl mod syd og et vindue i tilbygningens østlige side. Tilbygningen ønskes opført ud mod indkørslen til ejendommen og vil afskære adgangen til carporten. Carporten er af ældre dato og vil fremover blive benyttet som et udhus.

Jørgen Clausen oplyste, at drivhuset ifølge luftfotos er opført mellem 2004 og 2008. Hvis drivhuset betragtes som en bygning, vil det være i strid med fredningen.

Birgitte Kristine Uldall og Brian Jacobsen oplyste, at drivhuset, der er beliggende i haven mellem huset og Gammel Skovbyvej, var opført, da de købte ejendommen.

Jørgen Clausen oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening modsætter sig ansøgningen, da det vil være i strid med fredningens formål at udvide den eksisterende bygning med en tilbygning.

Friluftsrådet og Haderslev Kommune ville ikke modsætte sig det ansøgte.

Brian Jacobsen oplyste, at ejendommen er beliggende i yderkanten af det fredede område, og at denne del af det fredede område ikke er lige så karakteristisk og speciel som den øvrige del af den fredede vej.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Fredningen af ”strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne” er en status quo fredning, der skal sikre, at tilstanden i det fredede område ikke ændres. Overfredningsnævnet bestemte derfor, at en bræmme på 60 meters dybde målt fra Oksevejens kanter skulle friholdes for bebyggelse.

Olaf Hansen finder, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål og stemmer derfor for, at der gives dispensation til opførelse af tilbygningen. Dette medlem har lagt vægt på, at den eksisterende bygning er lille og uegnet til en familie. Der er også tidligere givet dispensation til opførelse af et hus på 120 m² (FN SJS 1/2008) Bygningen er placeret i yderkanten af det fredede område og tilbygningen vil – herunder i forbindelse med ændringen af tagbelægningen – forbedre helhedsindtrykket af bygningen i det fredede område.

Margit Ø. Laub og Kjeld Thamdrup finder, at opførelsen af en tilbygning på 38 m² til den eksisterende bebyggelse på 87 m² vil være i strid med fredningens formål. Disse medlemmer har lagt vægt på, at Oksevej-fredningen fra 1968 er en væsentlig fredning af historisk og landskabsmæssig betydning med et klart forbud mod enhver bebyggelse i en zone inden for 60 m fra vejen. En dispensation i denne sag vil derfor ikke være i overensstemmelse med fredningens formål og intentioner. Disse medlemmer har endvidere lagt vægt på, at der ikke er givet lignende tilladelser til udvidelser af eksisterende bygninger i det fredede område.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på det ansøgte.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 17. oktober 2017

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Birgitte Kristine Uldall, bkuldall@gmail.com

Haderslev Kommune, post@haderslev.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk; sofha@svana.dk

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, bent.karlsson@mail.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, jorn.vinther.sorensen@gmail.com

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Haderslev: soenderjylland@friluftsradet.dk

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sags nr. FN-SJS-51-2017.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

02. marts 2021
Sagsnr. 18/04752
Klagenr.: 1000384
JSE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation i sag om opførelse af tilbygning inden for fredning i Haderslev Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 17. oktober 2017 om afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på matr. nr. 154 Ustrup, Vedsted beliggende Gammel Skovbyvej 6, 6500 Vojens i Haderslev Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 9. november 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- der tidligere er givet dispensation til opførelse af et hus på 120 m² i det fredede område,
- der er tvivl om, hvor tungt hensynet til at forhindre bebyggelse vejer i fredningen,
- ansøgers ejendom er beliggende i udkanten af det fredede område på en strækning uden historiske broer eller fortidslevn, og
- der ikke vil blive inddraget fredet natur til tilbygningen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Klagen vedrører ejendommen på adressen Gammel Skovbyvej 6, 6500 Vojens, matr. nr. 154 Ustrup, Vedsted. Ejendommen har et areal på 4.683 m², og er beliggende i landzone langs den gamle Oksevej sydvest for Haderslev.

Oksevejen er en del af Hærvejen og udgøres på denne strækning af en grusvej, der på sin sydlige side afgrænses af et område med trævækst og på sin nordlige side af åbne marker.

Ejendommen er beliggende på den sydlige side af vejen, og er dermed omgivet af træer mod syd, øst og vest, mens der er frit udsyn til og fra ejendommen mod nord, hvor vejen løber. På ejendommen står ifølge BBR et beboelseshus med et grundareal på 87 m² og en garage på 24 m².

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne.⁴

Ifølge fredningsbestemmelserne skal vejen henligge i tilstanden på fredningstidspunktet, og en bræmme på 60 meter på hver side af vejen skal friholdes for beplantning samt for bebyggelse af enhver art.

Fredningen er vedtaget på baggrund af et forslag fremsat af Nationalmuseet den 27. februar 1964. Af kendelsen fremgår det, at fredningsnævnet, hvis afgørelse stadfæstedes af Overfredningsnævnet, særligt har lagt vægt på områdets historiske og landskabelige værdier, herunder at vejstrækningen fører fra et typisk østjysk landskab gennem et område med tunneldale og over israndslinjen til et typisk midtjysk landskab.

---

⁴ <https://www2.blst.dk/nfr/04010.01.pdf>

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig del har den 17. oktober 2017 meddelt afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på ejendommen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Ansøgningen er indgivet af ejendommens ejer den 23. august 2017, og vedrører dispensation til opførelse af en tilbygning med et grundareal på cirka 38 m² og en højde på 4,4 m. Tilbygningen vil blive opført i samme stil som den eksisterende bygning, der har hvide ydervægge og sort tag, og vil indeholde en stue og et kontor.

Fredningsnævnet har under sagens behandling anmodet Miljøstyrelsen om teknisk bistand, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4. Miljøstyrelsen har ved e-mail af 19. september 2017 oplyst, at ansøgningen ikke giver anledning til bemærkninger fra styrelsens side.

Fredningsnævnet har den 29. september 2017 foretaget besigtigelse af ejendommen med deltagelse af klager, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og Haderslev Kommune. Klager oplyste under besigtigelsen, at tilbygningen ønskes opført, fordi den nuværende bygning efter klagers opfattelse ikke er egnet til en familie med børn. Danmarks Naturfredningsforening udtalte sig imod en dispensation, der efter foreningens opfattelse vil være i strid med fredningens formål. Friluftsrådet og Haderslev Kommune udtalte, at de ikke vil modsætte sig det ansøgte.

Fredningsnævnets flertal har ved sin afgørelse vurderet, at det ansøgte vil stride mod fredningens formål. Flertallet har lagt vægt på, at Oksevejsfredningen er en væsentlig fredning af historisk og landskabsmæssig betydning, at der er et klart forbud mod bebyggelse inden for 60 m af vejen, og at der ikke tidligere er givet lignende tilladelser til udvidelse af eksisterende bygninger i området.

Fredningsnævnets mindretal fandt, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål og stemte for, at der blev givet dispensation til opførelse af tilbygningen. Mindretallet lagde vægt på, at den eksisterende bygning er lille og uegnet til en familie, og at der tidligere er givet dispensation til opførelse af et hus på 120 m².⁵ Bygningen er placeret i yderkanten af det fredede område, og tilbygningen vil – herunder i forbindelse med ændringen af tagbelægningen – forbedre helhedsindtrykket af bygningen i det fredede område.

Fredningsnævnet traf afgørelse efter stemmeflertallet og meddelte afslag på det ansøgte.

---

⁵ Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 15. april 2008 i j.nr. FN SJS 1/2008

2.3 *Klagens indhold*

Klager har anført, at der er en selvmodsigelse i fredningsnævnets afgørelse, idet fredningsnævnets flertal har lagt vægt på, at der ikke tidligere er givet lignende tilladelser, mens mindretallet har henvist til, at der ved afgørelse af 15. april 2008⁶ er givet dispensation til opførelse af en bygning på 120 m² på en anden ejendom inden for fredningen.

Klager har henvist til, at flere huse blev taget ud af fredningen under fredningssagens behandling i 1968, og at der derfor kan sættes tvivl ved fredningens hensigt i forhold til beboelser langs Oksevejen. Klager har i den forbindelse henvist til, at der er opført en ny lade langs vejen 300 meter fra klagers ejendom.

Derudover har klager anført, at Oksevejen ophører 100 m fra klagers ejendom, og at 60 m heraf er udtaget af fredningen. Klager har her fremhævet, at der ikke findes broer eller andre fortidslevn på vejstrækningen ud for ejendommen.

Endelig har klager oplyst, at tilbygningen ikke vil gå ud over den nuværende indkørsel, og at der derfor ikke vil blive inddraget fredet natur til tilbygningen, samt at klager ikke har planer om at opføre flere tilbygninger på ejendommen.

Den 3. februar 2019 har klager fremsat supplerende bemærkninger, hvor klager har anført, at der tidligere er givet tilladelse til opgravning og nedlæggelse af en spildevandsledning under grusvejen.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne.

Fredningen har ikke en egentlig formålsbestemmelse, og fredningens formål må derfor vurderes ud fra baggrunden for fredningen sammenholdt med fredningsbestemmelserne.

Om baggrunden for fredningen fremgår følgende af Overfredningsnævnets kendelse:

---

⁶ Se afgørelsen i note 5

”Ved skrivelse af 27. februar 1964 har Nationalmuseet rejst fredningssag vedrørende to strækninger af den gamle Oksevej i Hoptrup og Vedsted sogne:

[...]

Fredningspåstanden går for vejarealets vedkommende ud på, at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Allerede eksisterende beplantning afdrives enten med det samme eller efter et ikke for langt åremål.”

Om fredningsnævnets begrundelse for at vedtage fredningen, fremgår følgende:

”Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af Nationalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser af såvel historiske hensyn som landskabelige årsager er velbegrundet, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstrækninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område med tunneldale og over israndslinjen til et typisk midtjydsk landskab [...].”

Fredningsnævnets afgørelse blev stadfæstet af Overfredningsnævnet med visse ændringer i forhold til omfang og erstatning.

I kendelsen er fastsat følgende fredningsbestemmelser:

”Påstanden tages derfor til følge således, at vejstrækningerne fredes som anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyggelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted.”

Af kendelsen fremgår det, at visse ejendomme under fredningssagens behandling blev helt eller delvist undtaget fra fredningen, blandt andet så visse planlagte byggeprojekter kunne udføres. Dette er dog ikke tilfældet for den nuværende matr. nr. 154, som nærværende sag omhandler.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at det ansøgte vil stride mod fredningens formål. Nævnet har især lagt vægt på, at det ansøgte vil udgøre en yderligere bebyggelse på ejendommen i direkte strid med fredningsbe-

stemmelserne. Derudover har nævnet lagt vægt på, at fredningen ikke indeholder udtrykkelige undtagelser for byggeri på matr. nr. 154, mens dette gør sig gældende på visse andre ejendomme i området ved fredningen.

Det forhold, at fredningsnævnet tidligere har meddelt tilladelse til opførelse af en medarbejderbolig på 120 m² på matr. nr. 396 Skovby, beliggende Hærvejen 14, Vojens, kan ikke føre til andet resultat, da fredningskendelsen indeholder udtrykkelig hjemmel til opførelse af en sådan bygning på denne matrikel.

Nævnet finder på denne baggrund, at der ikke er hjemmel i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at give dispensation til det ansøgte.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 17. oktober 2017 om afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på matr. nr. 154 Ustrup, Vedsted beliggende Gammel Skovbyvej 6, 6500 Vojens i Haderslev Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for fredningsnævnet (sagsnr.: FN SJS 51/2017) samt for klageren via Klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Klaus Meinby Lund
Stedfortrædende formand

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.nr.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

13. april 2026
FN SJS 13/2026

FN SJS 13/2026 Ansøgning om dispensation til etablering af jordvarmeanlæg inden for fredningen af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne og fredningen af Oksevejen

Fredningsnævnet har den 6. marts 2026 modtaget en ansøgning fra Haderslev Kommune på vegne af lodsejer Tommy Dupont Hansen ved Frank Press fra Dansk Jordvarme Teknik ApS om dispensation til etablering af et jordvarmeanlæg på ejendommen matr.nr. 67, Skovby, Vedsted, beliggende Hærvejen 12, Skovby, 6500 Vojens, inden for fredningen af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne og fredningen af Oksevejen.

Fredningsnævnets formand har i medfør af bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens oplysninger

Det fremgår af ansøgningen, at jordvarmeslangerne ønsket nedgravet inden for det areal, der ses markeret på nedenstående oversigtskort. Efter nedgravningen vil terrænet blive retableret. Der er tale om en såkaldt ”klippet” græsplæne.

Oversigtskort med placering af jordvarmeanlæg på græsareal.

Kommunen har oplyst, at det ansøgte ikke vurderes at kunne påvirke hverken udpegede Natura 2000-områder eller beskyttede bilag IV-arter negativt.

Det omhandlede areal ses delvist beliggende inden for henholdsvis fredningen af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne og fredningen af Oksevejen, som det fremgår af oversigtskortene nedenfor (fredningerne ses markeret med blå skravering).

Afgrænsningen vedrørende fredningen af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne

Afgrænsningen vedrørende fredningen af Oksevejen

I Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1985 om fredning af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoseerne i Vojens og Rødekro Kommuner, Sønderjyllands Amt, er fastsat følgende fredningsbestemmelser:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at muliggøre en genskabelse af de tre mosers oprindelige tilstand og at sikre en opretholdelse af de landskabelige værdier, der er knyttet til fredningsområdet.

§ 2. Bevaring af områderne.

De fredede områder skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages terrænændringer eller ændringer af den hidtidige anvendelse af arealerne, og der må ikke opføres yderligere bebyggelse, medmindre en sådan ændring i områdernes nuværende tilstand er tilladt eller påbudt i de følgende bestemmelser.

§ 3. Terrænændringer.

Som anført i § 2 må der ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning.

...

§ 7. Bebyggelse m.v. og andre konstruktioner og anlæg.

Det følger af § 2, at der ikke må opføres ny bebyggelse (herunder skure o.lign. samt tilbygning til eksisterende bebyggelse) og heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anbringes tårne eller master, opsættes vindmøller eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser.

...

I Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle Oksevej i Hotrup og Vedsted sogne fremgår ikke nogen egentlig formålsbestemmelse, og fredningens formål må derfor vurderes ud fra baggrunden for fredningen sammenholdt med fredningsbestemmelserne.

Om baggrunden for fredningen fremgår følgende af Overfredningsnævnets kendelse:

”Ved skrivelse af 27. februar 1964 har Nationalmuseet rejst fredningssag vedrørende to strækninger af den gamle Oksevej i Hotrup og Vedsted sogne.

...

Fredningspåstanden går for vejarealets vedkomme de ud på, at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 meters dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Allerede eksisterende beplantning afdrives enten med det samme eller efter et ikke for langt åremål.”

Om fredningsnævnets begrundelse for at vedtage fredningen fremgår følgende:

”Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af Nationalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser af såvel historiske hensyn som landskabelige årsager er velbegrundet, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstrækninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område med tunneldale og over israndslinjen til et typisk midtjydsk landskab...”

Fredningsnævnets afgørelse blev stadfæstet af Overfredningsnævnet med visse ændringer i forhold til omfang og erstatning.

I kendelsen er fastsat følgende fredningsbestemmelser:

”Påstanden tages derfor til følge således, at vejstrækningerne fredes som anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyggelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Ved brev af 9. marts 2026 har fredningsnævnet anmodet Lars Lykke Hansen, Tommy Dupont Hansen, Haderslev Kommune, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Slots- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk

Forening og Friluftsrådet Haderslev om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist til den 30. marts 2026.

Museum Sønderjylland ved museumsinspektør Mette Sørensen har i den forbindelse bemærket følgende:

”Museet har ingen bemærkninger til ansøgningen i forhold til arealfredningen og ønsker heller ikke en besigtigelse.

Dog vil Museet gerne grundet tætheden til blandt andet Oksevejen/Hærvejen vurdere risikoen for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder i henhold til Museumslovens § 25. Derfor vil vi opfordre bygherre til at kontakte os på planer@mjs.dk for udarbejdelse af en arkæologisk udtalelse.”

Danmarks Naturfredningsforening, afd. Haderslev, har oplyst, at man ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, 1. pkt., at fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i § 50, stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter bestemmelsens stk. 5 kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredningssager.

Det følger videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det følger desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 4, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet bemærker indledningsvis, at det er nævnets opfattelse, at det ansøgte ikke kræver dispensation fra fredningen af Oksevejen. Der er herved lagt vægt på, at det ansøgte efter retablering af terrænet ikke vil have nogen betydning for den fredede vejstrækning, ligesom der ikke skal opføres hverken synlig bebyggelse eller andet i strid med fredningsbestemmelserne.

Det er videre fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med formålsbestemmelsen i fredningen af fredning af Abkær-, Hjarup- og Stengelmoserne. Der er herved navnlig lagt vægt på, at der kun ganske kortvarigt vil ske en påvirkning af terrænet, og at det ansøgte ikke i øvrigt vil modvirke eller vanskeliggøre genskabelsen af de tre mosers oprindelige tilstand.

Fredningsnævnet lægger desuden til grund, at det ansøgte ikke vil konflikte med habitatreglerne.

På denne baggrund og navnlig henset til den fuldstændige reetablering af terrænet, der efter det oplyste vil finde sted efter nedgravning af jordvarmeslangerne, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte på vilkår

at der inden arbejdets udførelse indhentes en arkæologisk udtalelse fra Museum Sønderjylland.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevarerklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse

forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 13. april 2026

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Lars Lykke Hansen, frank@danskjordvarmeteknik.dk
Tommy Dupont Hansen,
Haderslev Kommune, post@haderslev.dk, amsc@haderslev.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, haderslev@dn.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet Haderslev, haderslev@friluftsradet.dk